

HUKUK MAHKEMELERİNE YÖNELİK TAVSİYELER LİSTESİ 2024

İÇİNDEKİLER

1- Adil Yargılanma İlkesinin Gözetilmesi Zımında Davaların Süratli Sonuçlandırılmasında Hassas Davranılması.....	5
2- Aile Mahkemelerinde 6284 Sayılı Kanun Gereğince Verilen Önleyici Tedbir Kararlarında Hatalı Uygulamalar Yapıldığı.....	8
3- Aile Mahkemelerinde Ortak Konutu Terk Eden Eşe Gönderilen İhtarlarda Hatalı Uygulamalar Yapılabildiği.....	9
4- Aile Mahkemelerinde Görülen Babalığın Tespiti Davalarında Taraf Teşkili ve Davanın İhbarı.....	9
5- Aile Mahkemelerince verilen Boşanma ve Evliliğin İptali dosyalarında Kısa Karara Hükümün Tamamının Yazılmadığı, Kararlarda Tarafların Açık Kimliğinin Belirtilmediği, Boşanma ve Evlat Edinme Kararlarının Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği, Boşanma Dosyasına Sunulan Vekâletnamelerde Fotoğraf Bulunmadığı.....	10
6- Basit Yargılama Usulüne Tabi Davalarda; Taraflara Cevaba Cevap ve İkinci Cevap Dilekçesi İçin Süre Verildiği ve Dosyanın Birden Fazla Takipsiz Bırakılması Halinde Davanın Açılmamış Sayılmasına Karar Verilmesi Gerektiği.....	11
7- Baro Pulu Olmayan ve Suret Harcı Yatırılmayan Vekâletnamelerin Kabul Edildiği.....	12
8- Bilirkişi Seçimi, Dosyaların Teslimi ve Raporun Hazırlanmasında Hatalı ve Gecikmeli İşlemlere Yer Verildiği.....	12
9- Bilirkişi Raporlarının İncelenmesi İçin Talikler Yapıldığı.....	14
10- Bilişim Sisteminin Kullanılmadığı.....	14
11- Bonoya Dayalı İhtiyati Hacizlerde Teminat Alınmadığı.....	15
12- Çekişmesiz Yargıya Tabi İşlerin Gerekçeli Kararlarında “İlgili” Yerine “Davacı ” İbaresinin Kullanıldığı.....	15
13- Davanın Kısmen Kabulünde Hüküm Sonucunda Tereddüt.....	16
14- Davetiyelere Meşruhat Konulmadığı.....	16
15- Delillerin Sunulmasında Süre Verilmesi.....	16
16- Derneğin Kendiliğinden Dağılmış Sayılmasına İlişkin Dava Dosyalarının Değişik İş Numarası Üzerinden Taraf Teşkil Edilmeksizin Sonuçlandırıldığı.....	18
17- Dosyaların Dizi Listesine Bağlanmadığı.....	18
18- Dosyaların Kanun Yolu İncelemesi İçin Mercine Gönderilmesinde Hata ve Gecikme.....	18
19- Duruşma Tutanaklarında 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 154. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği, Oturuma Katılan Tarafların İsimlerinin Zapta Yazılmadığı.....	19
20- Eksik Gider Avansının Tamamlattırılmasında Kesin Süre Verilmediği, Süresinde Yatırılmamasının Hukuki Sonuçlarının Hatırlatılmadığı ve Gider Gerektiren Kalem ve Miktarların Açıkça Gösterilmediği.....	20
21- Elbirliği Mülkiyetinin Paylı Mülkiyete Çevrilmesi Davalarında Davetiye Meşruhatı ve Payların Açıkça Gösterilmesi.....	21

22- Gaiplikte İlanın Bir Kez Yapıldığı ve Kararın Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği.....	21
23- Geçici Hukuki Korumaya Dair Taleplerde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. Maddesinin Uygulandığı.....	22
24- Gerekçeli Kararın Geç Yazıldığı.....	22
25- Görevsizlik veya Yetkisizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler.....	22
26- Harç Tahsil Müzekkerelerinin Geç Yazıldığı veya Hiç Yazılmadığı.....	23
27- Harçların, Vergilerin, Vekâlet Ücretinin Tayini ile Tahsilinde Hata ve Gecikmelere Düşüldüğü.....	23
28- Hakem Sifatıyla Bakılan Davalar.....	27
29- Havalesi Yapılmayan Evrakın Dosyada Bulunduğu.....	28
30- Hazinesin Menfaati Halinde Kayyım Tayini.....	28
31- Hazine Vekillerinden Temsil Belgesi İstenildiği.....	28
32- Hedef Sürelerin Tatbikine İlişkin Usule Aykırı Hareket Edildiği.....	29
33- 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 103. maddesinde Belirtilen veya Kanunlarda İvedi Olduğu Belirtilen ve Taraflardan Birinin Talebi Üzerine, Mahkemece İvedi Görülmesine Karar Verilen Dava ve İşlerin Adlî Tatilde Görülmediği.....	30
34- 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. Maddesine İlişkin Kararların Gecikmeli Verildiği.....	30
35-Hükmün Kesinleşmesinden Sonra Avansın İade Edilmemesi.....	30
36- Hukuk Mahkemelerinde Kesinlik Sınırı.....	31
37- İcra Hukuk Mahkemesinde Kıymet Takdirine İtirazda Masraflar, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 320. Maddesinin Uygulanması, Yasa Yolu.....	31
38- İcra Hukuk Mahkemesinde Şikâyetin Kabulünde Harç İadesi.....	32
39- İcra Hukuk Mahkemesinde İtirazın Geçici Kaldırılmasında Borçluya Gönderilen Davetiyeye Şerh.....	32
40- İcra Hukuk Mahkemesindeki Şikâyetlerde Taraflara Çıkartılan Tebligata Dosyanın İşlemden Kaldırılacağına Yönelik Şerh Düşüldüğü.....	33
41- İstihkak İddiası Üzerine Takibin Devamına Dair Verilen Kararların Kesin Olmasına Rağmen Temyiz/İstinaf Edilebileceğinin Belirtildiği.....	33
42- İhtiyati Hacizde Teminatın İadesi.....	33
43- İlanen Tebligatın Usulüne Uygun Yapılmadığı.....	34
44- İstinabe Evrakına Gereken Önem Verilmeyerek Gecikmelere Sebep Olunduğu.....	34
45- İş Biten Dosyaların Merciiine İade Edilmediği.....	35
46- Kadastro Mahkemesine Komisyondan Görevsizlikle Gelen Dosyalarda İlan.....	35
47- Kadastro Mahkemesinde Kesinleşen Dosyanın Tapuya Resen Devri.....	36
48- Kadastro Mahkemesinde Adres Araştırma Yöntemi.....	36
49- Kalemde Tebliğde Şekil Eksikliği.....	36
50- Kamulaştırma Bedelinin Tespiti ve Tescili Davasında Duruşmada Hazır Olanların Anlaşmaya Davet Edilmesi, Bilirkişi Heyetinin Teşekkülü ve Bedelin Ödenmesi.....	36
51- 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 27. Maddesi Uyarınca Acele Kamulaştırma Nedenine Dayalı El Koyma Kararlarının Değişik İş Defterine Kaydı.....	37
52- Kararlarda 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği, Kararların Gerekçesiz Olduğu veya Kısa Karara Aykırı Gerekçeli Karar Oluşturulabildiği.....	38
53-Kanunla Belirlenmiş Sürelere Riayet Edilmediği.....	39

54- Kısıtlı Adına Dava Açılması ya da Açılan Davaya Müdahil Olunması Halinde Temsilciden Husumete İzin Kararının İstenmediği, Davalı Olan Kısıtlının Temsilcisinden Husumete İzin Kararı İstendiği.....	40
55- Koruma Kararının Sulh/Asliye Hukuk Mahkemesinden Verildiği.....	41
56- Mazereti Kabul Edilen Davacı ve/veya Vekiline Belirlenen Duruşma Günü Tebliğ Edilmeden Bir Sonraki Duruşmada Dosyanın İşlemden Kaldırılmasına ve Akabinde Davanın Açılmamış Sayılmasına Karar Verildiği.....	42
57- Mirasçılık Belgesinin İptali Davasında Husumet.....	42
58- Miras Şirketine Mümessil Tayininde Husumet.....	42
59- Mirasın Reddinin Tespitine Dair Kararın Mahsus Kayda İşlenmediği.....	43
60- Mirasçının Bulunmadığının Tespiti Halinde Veraset İsteminin Reddine Karar Verildiği.....	43
61- Noter İş Kâğıtlarının İstenme Usulü.....	43
62- Nüfus Kaydının Düzeltilmesi Davalarında Nüfus Görevlisi Huzuru.....	44
63- Nüfus Davalarında İbraz Edilen Vekâletnamelerde Özel Yetkinin Aranmadığı.....	44
64- Nüfus Kaydının Düzeltilmesi Davalarında Adlî Sicil Kaydının Aranmadığı, Kararın Adlî Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne Gönderilmediği.....	44
65- Nüfusta Ad ve Soyadı Düzeltilmesi Davalarında Verilen Kararın İlânı.....	45
66- Nüfus Davalarında Resen Araştırma İlkesinin Uygulanmasında Hassas Davranılmadığı.....	45
67- Orman Kadastro Davaları.....	46
68- Ortaklığın Giderilmesi Davasında, Tapuda Açık Kimliği Belli Olmayan Kişiye Kayyım Tayini.....	46
69- Ön İnceleme İşlemlerinin Tam ve Eksiksiz Olarak Yerine Getirilmeden Tahkikat Aşamasına Geçildiği, Ön İnceleme Aşamasının Sonunda Ön İnceleme Tutanağı Düzenlenmediği.....	47
70- Reddi Hâkim Talebinin Reddine İlişkin Kararlarda Para Cezasına Hükmolunmadığı.....	48
71- Senet vs. Kıymetli Evrak Asıllarının Dosya İçinde Muhafaza Edildiği.....	48
72- Suç Oluşturan Eylemi Nedeniyle Yemin Teklifi.....	48
73-Tahkikat Aşamasında Belirlenen Eksik Harcın İkmal Edilmemesi.....	49
74-Tanıkların Çağrılmasında veya Dinlenilmesi Sırasında Kanuna Aykırı Uygulamalar Yapılabildiği.....	49
75- Tahliye Olan Hükümlüye Vasi Tayini Davasının Bekletici Mesele Yapıldığı.....	51
76- Taliklerde Saat Belirtilmediği.....	51
77- Taşınmazın Aynına İlişkin Davalarda Hüküm Özetlerinin Tapu Müdürlüğüne Gönderilmediği.....	51
78- Tanıma Dosyasında Annenin Son Medeni Halini Gösteren Belgenin Yer Almadığı.....	52
79- Tevdi Mahalli Tayini Taleplerinde Kararın Tebliğ Edilmediği ve Sehven Alınan Karar ve İlam Harcının İade Edilmediği.....	52
80- Tüketici Mahkemesinde Harç.....	52
81- Vakıf Kararlarının Kütüğüne Tescil Edilmediği.....	53
82- Vasiyetnamenin Açılması Dosyasının İşlemden Kaldırıldığı, Vasiyetnamenin Aslının Dosyasında Muhafaza Edildiği, Vasiyetnamenin Açılmasının Tereke Hâkimliği Esasına Kaydı.....	53
83- Vasiyetnamenin Açılmasında Tüm Mirasçıların Arandığı, Duruşmada Mirasçı Hazır	

<i>Bulunsa Bile Vasiyetnamenin Tebliği Zorunluluğuna Uyulmadığı, Vasiyetnamenin Açılmasında İptal ve Tenkis Davasının Bekletici Mesele Yapıldığı.....</i>	<i>54</i>
<i>84- Yabancı Mahkeme İlamının Altına Şerh.....</i>	<i>54</i>
<i>85- Yabancı Uyruklu Kişilerin Açtığı Davalarda Teminat Aranmadığı.....</i>	<i>55</i>
<i>86- Yargılama Giderlerinin Ayrıntılı Olarak Hükümde Gösterilmediği.....</i>	<i>55</i>
<i>87- Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemesi Kararlarının Tebliğe Çıkarılması İle Bozma ve Kaldırma Kararı Verilen Dosyaların Esasa Kaydedilmesi.....</i>	<i>55</i>
<i>88- Yasal Dayanağı Olmayan Delil Tespiti İstekleri.....</i>	<i>56</i>
<i>89- Yazı İşleri Müdürlüklerinin Usulüne Uygun Denetlenmediği ya da Yapılan Denetim Sonucunda Rapor Düzenlenmediği.....</i>	<i>57</i>
<i>90- Yoklukta Yapılan Delil Tespit Tutanaklarının Karşı Tarafa Tebliğ Edilmediği.....</i>	<i>57</i>
<i>91- Yurt Dışı İstinabe Usulünde Hatalı Uygulamalar Yapılabildiği.....</i>	<i>57</i>
<i>92- Zorunlu Arabuluculukta Yetki İtirazının Sulh Hukuk Mahkemesi Tarafından Süresi İçerisinde Karara bağlanmadığı.....</i>	<i>57</i>

1- Adil Yargılanma İlkesinin Gözetilmesi Zımında Davaların Süratli Sonuçlandırılmasında Hassas Davranılması

Gereksiz emek ve zaman kaybına yol açan işlem ve taliklerle nihai hükme ulaşılmasının geciktiği bazı dosyalar görülmüştür. Şöyle ki;

a) İş durumu da elvermesine rağmen kimi zaman duruşmaların (5–7) aya varan sürelerle talik edildiği,

b) Önceden duruşmasına çıkılan bir kısım dosyanın, karar verilmek ya da incelenmek üzere üst üste tetkike alındığı,

c) Başka bir dava sonucu bekleyen dosyalarda, akıbetleri soruşturulmadan taraf beyanları ile yetinildiği veya müzekkere yazılıp üç, dört celse cevabının beklendiği, oturumların bu nedenle başka günlere ertelendiği,

ç) Önceki ara kararları yerine getirmeyen, üst üste ve sıkça mazeret bildiren, yeniden mehil talep eden taraf vekillerinin davaların sonuçlandırılmasını geciktirici bu davranışlarını sürdürdükleri, ilgilisi başvurmadığı için tayin edilen günlerde keşiflerin yapılamadığı tutanakla saptandığı halde kesin mehil ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 11 ve 12. maddelerinde yazılı celse harcı gibi usulün zorlayıcı hükümlerinden yeterince yararlanılmadığı,

d) Aynı bina içindeki başka bir adli birime ait dosyanın getirilmesi için işlemlerin mübaşir vasıtasıyla takibi mümkün iken müzekkere yazılıp, akıbetiyle ilgili tekit yazıları yazılması neticesi bir yılı aşan süreyle talikler yapıldığı,

e) ... Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında tarafların anlaşmaları için altı oturum boyunca ve bir yıldan fazla süre ile mehil verildiği, son kez mehil verildikten sonra tekrar aynı nedenle oturumun ertelendiği, benzer şekilde ... esas sayılı dosyada da davalıya ilânen tebligat yaptırılması için kesin mehil verilmesinin ardından oturumun altı celse talik edildiği,

f) Asliye Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında duruşmaların devamı sırasında ölen davalıya ait mirasçılık belgesi alınarak mirasçılarının davaya dahili öngörülmüşse de; bir yıldan fazla süre ve dokuz oturum boyunca bu konuda davacı vekiline mehil verilmesine karşın mirasçılık belgesinin temini için talepte bulunup bulunmadığının belirlenememesi sonucu gereksiz zaman kaybedildiği,

g) Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında, dava ile ilgili olduğu söylenen Asliye Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyası getirilip incelendiği ve tarafları da aynı olmadığı halde sonraki oturumlarda aynı dosyanın tekrar celbi amacıyla talikler yapıldığı,

ğ) Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında, taraf vekillerine bilirkişi raporunu inceleyip beyanda bulunmaları için ... günlü oturumda süre verilerek müteakip oturumda gerekli açıklamaları ayrıntısı ile saptanmasına karşın, bu defa yazılı beyanda bulunmak üzere tekrar mehil verilerek oturumun ertelendiği,

h) Münhasıran keşif yapılmasına bağlı bulunan dava dosyalarının bir kısmında keşiflerin icra olunacağı günler belirtilmeden gelecek celse keşif günü verilmesine şeklinde ifadeler kullanılarak ertelemeler yapıldığı,

ı) Kadastro Mahkemesinde delillerin baştan tensiple ve tamamının toplanması yerine peyderpey celbi yoluna gidildiği; bu cümleden olmak üzere davacısı veya davalısı şahıs olan ve belgesizden zilyetlikle edinme iddiası bulunan davalarda 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 14. maddesi anlamında taraf (lar) veya muris (ler) adına aynı çalışma alanında varsa sulu ve kuru taşınmaz kayıt ve miktarlarının, davalı parsel (ler) ve civar parsel (ler)'e ait tapulama tutanağı ile koordinatlı krokilerinin, davalı yerin orman olma ihtimaline binaen orman tahdidi kesinleşmiş ise orman tahdit haritasının, kesinleşmemiş ise memleket haritası, hava fotoğrafı ve amenajman planının, mera olma ihtimaline göre de mera tahsis belgesinin veya belirtmelik tutanağının ilgili kurumlardan sorulmadığı,

i) ... Mahkemesine ait ... esas sayılıda, dava dilekçesinin verildiği 11.11.2015 tarihinden 23.03.2017 tarihine kadar dosyanın işlemsiz bırakıldığı,

Anlaşılmıştır.

* **“Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.”** hükmünü içeren T.C. Anayasa'sının 36. maddesi,

“Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.” şeklindeki T.C. Anayasası'nın 141. madde son fıkrası,

“Herkes, gerek medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili anlaşmazlıkların çözümlenmesi, gerek kendisine yöneltilen herhangi bir suçlamanın karara bağlanması konusunda, kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde adil ve açık olarak görülmesini istemek hakkına sahiptir.” şeklindeki ve 6366 sayılı Onay Kanunu ile tasdik edilip 19 Mart 1954 gün ve 8662 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak iç hukuk hükmü haline gelen İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini Koruma Sözleşmesi (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi)'nin **“Adil Yargılanma Hakkı”** başlıklı 6/1. madde metni,

“Hâkim, yargılamanın makul süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlüdür.” denen 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 30. maddesi,

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6/1. maddesi hükmüne aykırı davranıldığı ve davanın makul bir süre içinde karara bağlanmadığı gerekçesiyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Devletimiz aleyhine sonuçlanan tazminat davaları,

Yargılamanın uzaması veya geç sonlanması iddiasına dayalı başvurularda Anayasa Mahkemesinin, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ve başvurucuya tazminat ödenmesine hükmettiği bireysel başvuru kararları,

Dikkate alınarak;

Davaların süratli bir biçimde sonuçlandırılmasına azamî gayret sarf edilmesi ile yargılamanın makul süre içerisinde bitirilmesine uygun düşmeyen veya davaların sürüncemede kalmasına neden olan uygulamaların terk edilmesi,

Eski yıllardan devreden dosyaların sonuçlandırılmasında gerekli emek ve gayretin esirgenmemesi,

Dosyaları inceleyip gerekli araştırmaları yapmak suretiyle duruşmalara hazırlıklı çıkılması, oturumların haklı sebep ve makul sürelerle ertelenmesi, ara kararlarının davayı sonuçlandırmaya yönelik olması,

Kesin süre ve celse harcı gibi usul kaidelerinin uygulanmasında hassas davranılması,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 94. maddesinde belirtildiği üzere kanunun belirlediği sürelerin kesin olduğu, hâkimin, tayin ettiği sürenin kesin olduğuna karar verebileceği, aksi hâlde belirlenen süreyi geçirmiş olan tarafın yeniden süre isteyebileceği, bu şekilde verilecek ikinci sürenin kesin olduğu ve yeniden süre verilemeyeceğinin bilinmesi,

Görülmekte olan dava ile bağlantılı olup da bekletici sorun yapılan dosyaların sonucunun mâkul sürelerle araştırılması, yargılamanın devam ettiğine ilişkin taraf beyanları ile yetinilmeyerek dosyanın getirilip incelenmesi,

Aynı bina içindeki başka bir adlî birime ait dosyanın incelenmesi gerektiğinde mübaşir vasıtasıyla işlemlerin takip edilebileceğinin hatırlanması,

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 03.04.2013 tarihli 2012/20-871 esas, 2013/420 karar sayılı ilamı ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 30. maddesi göz önünde bulundurularak, ihtilaf konusu yerlerde keşif yapılmasına karar verilen ve özellikle eski yıllardan devreden dava dosyalarının bir an önce sonuçlandırılmasını temin etmek gayesiyle, -davaların uzamasının taraflar üzerinde yaratabileceği hoşnutsuzluklar ve haklı sızlanmalar da nazara alınarak- keşiflerin yapılabileceği gün ve saatlerin mutlaka duruşma tutanaklarına dercedilmesi, haklı ve zaruri nedenlerle belirlenen günlerde keşfin icra edilmemesi halinde keyfiyetin düzenlenen tutanaklarla tespiti, lüzumsuz taliklere meydan verilmemesi, keşiflerin saptanan günlerde ve sonuca gidilecek şekilde yapılmasına azami özen gösterilmesi,

Yargılama usulüne göre belirlenecek dilekçelerin karşılıklı verilmesi aşaması ile tahkikatın esas alınacağı ön incelemeye ilişkin işlemlerin gecikmeksizin yasaya uygun bir şekilde yerine getirilmesi,

2- Aile Mahkemelerinde 6284 Sayılı Kanun Gereğince Verilen Önleyici Tedbir Kararlarında Hatalı Uygulamalar Yapıldığı

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 5. maddesi uyarınca verilen önleyici tedbir kararlarının incelenmesinde;

a) Önleyici tedbir kararlarının korunan kişi ile şiddet uygulayana tefhim veya tebliğ edilmediği,

b) Tedbir talebinin reddine ilişkin kararın, şiddet uygulayana tebliğ edildiği,

c) Alınan tedbir kararının bir örneğinin aynı Kanun'un 10/1. maddesi gereğince Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ilgili il ve ilçe müdürlükleri ile verilen kararın niteliğine göre Cumhuriyet başsavcılığına bildirilmediği,

ç) Kararlarda süre belirtilmediği,

d) Tefhim veya tebliğ işlemlerinde, şiddet uygulayan kişiye aynı Kanun'un 8. maddesinin 5. bendinde belirtilen zorlama hapsine ilişkin ihtaratin yapılmadığı,

e) Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'la ilgili olarak münhasıran bu konuya ilişkin taleplerin değişik iş yerine esas kaydına işlendiği,

Belirlenmiştir.

* 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un;

5. maddesi gereğince verilen önleyici tedbir kararlarının, aynı Kanun'un 8/4. maddesi uyarınca korunan kişiye ve şiddet uygulayana tefhim veya tebliğ olunacağı, tedbir talebinin reddine ilişkin kararın ise sadece korunan kişiye tebliğ edilmesi gerektiğinin dikkate alınması,

10/1. maddesinde belirtildiği üzere; "Bu Kanun hükümlerine göre alınan tedbir kararları, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın ilgili il ve ilçe müdürlükleri ile verilen kararın niteliğine göre Cumhuriyet başsavcılığına veya kolluğa en seri vasıtalarla bildirilir." amir hükmünün uygulamada göz önünde bulundurulması,

5. maddesi gereğince verilen önleyici tedbir kararlarının, aynı Kanun'un 8/2. maddesi gereğince ilk defasında en çok altı ay için verilebileceği nazara alınarak, infaz sırasında herhangi bir duraksamaya neden olunmaması bakımından bu nev'i kararlarda tedbir süresinin gösterilmesi gerektiğinin unutulmaması,

8. maddesinin 5. bendi uyarınca, önleyici tedbir kararına aykırı hareket edilmesi halinde şiddet uygulayan kişiye aynı Kanun'un 13. maddesi gereğince ilkinde üç günden on güne kadar, tekrarında ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın ağırlığına göre on beş günden otuz güne kadar zorlama hapsine hükmolunacağına dair ihtaratin mutlaka yapılması,

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 177. maddesinde ihtiyati tedbir, delil tespiti gibi karar ve işlemlerin, değişik işler kaydı üzerinden yürütüleceği açıklandığından, bundan böyle bu kabil davaların değişik işlere kaydedilerek sonuçlandırılması konusunda gerekli dikkatin gösterilmesi,

3- Aile Mahkemelerinde Ortak Konutu Terk Eden Eşe Gönderilen İhtarlarda Hatalı Uygulamalar Yapılabildiği

Aile Mahkemelerinde ortak konutu terk eden eşe gönderilen ihtarlarda;

- a) Ortak konutu terk eden eşe gönderilen “eve dön” ihtarının, terk tarihinden itibaren dört aylık süre geçmeden yollandığı veya terk süresinin dilekçede belli olmadığı,
- b) Evlilik kaydı aranmadan ortak konutu terk eden eşe eve dön ihtarı yapıldığı,
- c) Dilekçelerin kabulü sırasında, başvurma harcı ile karar ve ilam harcı alındığı,

Tespit edilmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 164. maddesine göre, “eve dön ihtarının” terkten itibaren dört ay geçmesi ile yapılabileceğinin gözden ırak tutulmaması,

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 164. maddesine göre, “eve dön ihtarı”nın resmen evli olanlara yapılması mümkün bir muamele olduğu gözetilerek, evlilik durumunun resmî kayıtla tevsiki gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 26.05.1987 tarih ve 3049/4800 sayılı kararında açıklandığı gibi; eve dön ihtarının bağımsız kazaî sonuçlar doğurmayan ve boşanma davasından önce hâkim eliyle yapılması gereken bir işlem den ibaret olması, karar niteliği taşıması yanında, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun (1) sayılı tarifesinde sayılan harca tabi işlerden olmaması nedeniyle, başvurma harcı ile karar ve ilam harcının alınmaması gerektiği hususuna özen gösterilmesi,

4- Aile Mahkemelerinde Görülen Babalığın Tespiti Davalarında Taraf Teşkili ve Davanın İhbarı

... esas sayılı babalığın tespitine ilişkin dosyada, babalığına hükmedilmesi istenen kişi davaya dâhil edilmeden ve dava Cumhuriyet savcılığı ile Hazineye ihbar edilmeden yargılamaya devam olunduğu ve/veya hüküm kurulduğu saptanmıştır.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 301. maddesinde “Çocuk ile baba arasındaki soy bağının mahkemece belirlenmesini ana ve çocuk isteyebilir. Dava babaya, baba ölmüş ise mirasçılara karşı açılır. Babalık davası, Cumhuriyet savcısına ve Hazineye; dava ana tarafından açılmışsa kayyım, kayyım tarafından açılmışsa anaya ihbar edilir.” hükmünü içermekte olup, Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 18.11.2014 tarih ve 2014/17019 esas, 2014/16476 karar sayılı ilamında vurgulandığı

üzere, babalığın tespiti davasında husumetin babaya, baba ölmüş ise mirasçılarına tevcih ettirilmesi, davanın Cumhuriyet savcısına ve Hazineye ihbarının sağlanması ve konunun resen nazara alınması gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,

5- Aile Mahkemelerince verilen Boşanma ve Evliliğin İptali dosyalarında Kısa Karara Hükmün Tamamının Yazılmadığı, Kararlarda Tarafların Açık Kimliğinin Belirtilmediği, Boşanma ve Evlat Edinme Kararlarının Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği, Boşanma Dosyasına Sunulan Vekâletnamelerde Fotoğraf Bulunmadığı

Aile Mahkemelerinde;

a) Boşanmaya hükmedilen ... esas sayılılarda, velayet, kişisel ilişki veya nafaka hususlarına kısa kararda yer verilmeyip gerekçeli kararda izah olunduğu,

b) ... esas sayılılarda, verilen boşanma veya evliliğin iptali kararlarında, tarafların açık kimliği yanında Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile evlilik içinde doğmuş çocuklar ve bunların kimlik bilgilerinin yazılmadığı,

c) ... esas sayılılarda, tarafların nüfusa kayıtlı olduğu yer ve kimlik bilgileri, belirtilmeden “tarafların boşanmalarına” şeklinde hüküm kurulduğu,

ç) Boşanma kararlarının, kesinleştirilmesi işlemi müteakip resen nüfus müdürlüğüne bildirilmediği,

d) Evlat edinme kararlarının kesinleşmesini müteakip on gün içinde resen nüfus müdürlüğüne gönderilmesi yerine bu hususun tarafların tutumuna terk edildiği,

e) ... esas sayılı boşanma dosyalarında, fotoğrfsız vekâletnameler kabul edilerek davaların sonuçlandırıldığı,

Görölmüştür.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 294/2-3. maddesi uyarınca; hükmün, yargılamanın sona erdiği duruşmada verilip tefhim olunacağı, hükmün tefhiminin her halde hüküm sonucunun duruşma tutanağına geçirilerek okunması suretiyle olacağı, aynı Kanun'un 297/2. maddesi uyarınca; hükmün sonuç kısmında taleplerden her biri hakkında verilen hükümle, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gerektiği hususları ile Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 14.11.2013 tarih ve 2013/12129 esas, 2013/26492 karar sayılı ilamında da belirtildiği üzere, son oturum tutanağında “davanın kısmen kabulüne” denilmekle yetinilip hüküm sonucunun belirtilmemesi halinde tefhim edilerek hukuki varlık kazanmış bir hüküm bulunmadığının bilinmesi,

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 182. maddesi gereğince; hâkimin, boşanma veya ayrılık kararı ile birlikte velayet hakkının kullanılmasına ve ana-baba ile çocuklar arasındaki şahsî münasebetlere dair iktiza eden tedbirleri alması ve bu hususların kısa kararda açıklanması gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 27. maddesi gereğince tarafların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, baba ve ana adları ile kadının evlenmeden önceki soyadı, aile kütüğünde kayıtlı olduğu yer bilgileri ile evlilik içinde doğmuş çocuklar ve bunların kimlik bilgilerinin kararda yer almasının zorunlu olduğunun bilinmesi,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/2. maddesi ve Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 21.02.2011 tarih ve 2010/2216 esas, 2011/2882 karar sayılı ilamında açıklandığı üzere; kararın infazda tereddüt yaratmayacak şekilde açık olması gerekmekte olup, mahkemece tarafların nüfusa kayıtlı olduğu yer ve kimlik bilgileri belirtilmeden boşanmaya hükmolunmasının yasaya açık aykırılık oluşturduğunun nazara alınması,

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 55, Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 156. maddesi uyarınca; mahkeme yazı işleri müdürlüklerinin, aile kütükleri üzerinde tescil yapılmasını gerektirecek bütün karar ve işlemleri, kesinleştirme işlemi veya düzenleme tarihinden itibaren on gün içerisinde o yerin nüfus müdürlüğüne bildirmekle görevli kılındığının unutulmaması,

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 42/1, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 29. maddeleri uyarınca; Aile Mahkemesinden verilmiş, evlat edinme kararlarının kesinleşme tarihinden itibaren on gün içinde o yer nüfus müdürlüğüne resen bildirilmesi gerektiğinin unutulmaması,

1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun 80/1. maddesi delaletiyle Noterlik Kanunu Yönetmeliği'nin 93/k maddesi gereğince, boşanma davaları için düzenlenecek vekâletnamelerde fotoğraf yapıştırılmasının zorunlu olduğunun uygulamada göz önünde bulundurulması,

6- Basit Yargılama Usulüne Tabi Davalarda; Taraflara Cevaba Cevap ve İkinci Cevap Dilekçesi İçin Süre Verildiği ve Dosyanın Birden Fazla Takipsiz Bırakılması Halinde Davanın Açılmamış Sayılmasına Karar Verilmesi Gerektiği

Basit yargılama usulüne tabi davalarda;

a) Taraflara cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçesi için süre verildiği,

b) Dosya ikinci kez takipsiz bırakıldığı halde davanın açılmamış sayılmasına karar verilmediği,

Gözlemlenmiştir.

* Basit yargılama usulüne tabi davalarda, tarafların cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçesi veremeyeceklerine ilişkin 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 317/3. maddesinin uygulamada dikkate alınması,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 320/4. fıkrası gereğince "Basit yargılama usulüne tabi davalarda, bir kez işlemden kaldırılmasına karar verilmiş olan dosya, yenilenmesinden sonra tekrar takipsiz bırakılırsa dava açılmamış sayılır." hükmünün göz ardı edilmemesi,

7- Baro Pulu Olmayan ve Suret Harcı Yatırılmayan Vekâletnamelerin Kabul Edildiği

Avukat ile temsil edilen bir kısım dava dosyalarına sunulan vekâletname ve yetki belgelerinin tetkikinde;

a) Baro pulu/vekâlet pulu makbuzu bulunmadığı halde yargılamaya devam edildiği,

b) Baro pulu/vekâlet pulu makbuzunun mevcut olup olmadığı kontrol edilmeksizin dosyanın Yargıtay veya Bölge Adliye Mahkemesinin ilgili dairesine gönderilmesi sonucu söz konusu eksiklik nedeniyle geri çevrilmesine sebep olduğu,

c) İbraz edilen vekâletname suretlerinden harç alınmadığı,

Müşahede edilmiştir.

* 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 27, TBB Staj Kredi Yönetmeliği'nin 4. maddeleri ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 02.04.2003 tarih ve 2003/19-265 esas, 2003/267 karar, 8. Hukuk Dairesinin 01.07.2013 tarih ve 2013/9748 esas, 2013/10312 karar ile 10. Hukuk Dairesinin 30.06.2016 tarih ve 2016/10729 esas, 2016/10958 karar sayılı ilamları uyarınca, vekâletname ve yetki belgesi asıl ve suretlerine eklenmesi gereken Türkiye Barolar Birliğince bastırılan pulların fiziki dosya ya da UYAP ortamında ikmal edilip edilmediğinin kontrol edilmesi, pulu noksan olanların kabul edilmemesi, ilgiliye verilecek on günlük süre içerisinde pul tamamlanmadıkça vekâletnamenin işleme konulmaması,

Vekâletname suretlerinden 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı tarifenin yargı harçları bölümünün D/1-c fıkrasında belirtilen suret harcının alınması gerektiğinin bundan sonraki işlemlerde nazara alınması,

8- Bilirkişi Seçimi, Dosyaların Teslimi ve Raporun Hazırlanmasında Hatalı ve Gecikmeli İşlemlere Yer Verildiği

Bilirkişi seçimi, görevlendirilmesi, dosyaların teslimi ve raporun hazırlanması hususlarında bazı hatalı ve gecikmeli işlemlere, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 266-287. ve Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 49-58. maddeleri hükümlerine kısmen veya tamamen ters düşen uygulamalara yer verilebildiği, şöyle ki;

a) Bilirkişiyeye, görevlendirme yazısının ekinde, inceleyeceği şeyler, dizi pusulasına bağlı olarak ve gerekiyorsa mühürlü bir biçimde teslim edilmediği, bazen de bu hususun teslim tutanağında gösterilmediği,

b) Kimi zaman görevinin kapsamı ve kendisinden hangi bilgilerin istendiği açıklanmadan “dosyanın bilirkişiyeye verilmesi, iddia ve savunmaya göre rapor düzenlenmesi” şeklinde ara kararlar kurularak dava ve talimat dosyalarının bilirkişilere tevdi edildiği, bu yüzden sık sık ek rapor alınması yoluna gidilerek duruşmaların salt bu nedenle ertelendiği,

c) Bilirkişilere raporlarını ne kadar süre içinde ibraz etmeleri gerektiğinin açıklanmadığı,

ç) Genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişi tayin edildiği,

d) Bilirkişilik Bölge Kurulu tarafından belirlenen hukuk mahkemeleri bilirkişi listesinde isimleri bulunmayanlar bilirkişi olarak atandığı halde usulüne uygun yeminlerinin yaptırılmadığı,

e) Üç ilâ altı aya varan süre geçmesine rağmen rapor hazırlamak üzere aldığı dosyayı teslim etmeyen ve raporlarını düzenlemeyen bilirkişilerin yöntemince uyarılmadığı gibi dosya akıbetinin araştırılmadığı ve yasaların öngördüğü müeyyidelerin de uygulanmadığı,

Gözlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 273/2. ve Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 51/2. maddeleri gereğince bilirkişiyeye, görevlendirme yazısının ekinde inceleyeceği şeylerin dizi pusulasına bağlı olarak ve gerekiyorsa mühürlü bir biçimde teslim edilmesi ve ayrıca bu hususun tutanakta gösterilmesine dikkat edilmesi,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 273/1-a-b maddesinin, “Mahkeme, tarafların da görüşünü almak suretiyle bilirkişinin görevlendirilmesine ilişkin kararında, aşağıda belirtilen hususlara yer vermek zorundadır: a) İnceleme konusunun bütün sınırlarıyla ve açıkça belirlenmesi, b) Bilirkişinin cevaplaması gereken sorular. ” hükmü ile Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 51/1-a-b maddesindeki benzer içerikli düzenleme karşısında, “dosya ve eklerinin bilirkişiyeye havalesine”, “tarafların iddia ve savunmaları nazara alınarak raporun hazırlanmasına” gibi ifadelerle bilirkişiyeye başvurulmasının, hem kanunun lâfzına hem de hükmün konuluş amacına aykırı olduğu, bu biçimde yapılacak görevlendirme sonucunda bilirkişi, görevinin ne olduğunu tam bilemediği için birkaç kez ek rapor alınmak zorunda kalılabileceği, bunun da emek ve zaman israfına sebebiyet vererek davaların sonuçlandırılmasını da geciktireceği hususunun göz önünde bulundurulması,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 273/1-c ve Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 51/1-ç maddeleri gereğince, bilirkişi görevlendirilmesine ilişkin kararda raporun verilme süresinin tayin edilmesi,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 266/1. maddesinde öngörülen "Mahkeme, çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Ancak genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz." amir hükmünün göz ardı edilmemesi,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 271/2. ve Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 44/9. maddeleri gereğince, listelerde kayıtlı olmayan kişilerin bilirkişi olarak görevlendirilmesi halinde, huzurda, göreve başlamadan önce, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 271/1. maddesinde belirtilen şekilde yemin verdirilerek yemine ilişkin tutanağın, hâkim, zabıt kâtibi ve bilirkişi tarafından imzalanması gerektiğinin unutulmaması,

Yasal süre sonunda raporunu mahkemeye sunmayan bilirkişilerin uyarılması ile yetinilmemesi, geçerli bir özrü bulunmayanlara 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 274/2. ile Bilirkişilik Yönetmeliği'nin 52. maddelerindeki yaptırımların uygulanabileceği uyarısını içeren muhtıralar tebliğ edilmek suretiyle raporların bir an evvel dosyaya intikalinin sağlanmasına gayret sarf edilmesi, ayrıca gereken durumlarda haklarında suç duyurusunda bulunmaktan ve konuyla alakalı Bilirkişilik Bölge Kuruluna bilgi vermekten kaçınılması, duruşmaların salt bilirkişilerin geciktirmeleri sebebiyle lüzumsuz yere ertelenmesine ve yargılamanın uzamasına mahal bırakılmaması,

9- Bilirkişi Raporlarının İncelenmesi İçin Talikler Yapıldığı

Bir kısım dava dosyalarında ibraz edilen bilirkişi raporunun, duruşma öncesi tebliğ için yeterli süre olmasına rağmen taraflara tebliği cihetine gidilmeyerek, duruşma sırasında ilgililere tevdi edilip, tetkik ve diyeceklerini bildirmeleri için süre tanınarak oturumun ertelendiği anlaşılmıştır.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 280/1. maddesi gereğince, sunulan bilirkişi raporlarının duruşma gününden önce taraflara tebliğ edilmesi gerektiğinin bilinmesi,

10- Bilişim Sisteminin Kullanılmadığı

UYAP kullanımını ile ilgili eksikliklere ve hatalı uygulamalara neden olduğu, bu cümleden olarak;

- a) Personel işlemlerinin UYAP ekranından takip edilmediği,
- b) İş listesindeki evrakların takip edilerek zamanında onaylanmadığı,

c) Bütün işlemlerin UYAP ortamında usulüne uygun yapılmadığı,

ç) Haricen gelen evrakın (davanın esasını ve tarafların usulü haklarını etkileyebilecek olan başta bilirkişi raporları olmak üzere, tapu kayıtları, nüfus kayıtları, delil bildirim dilekçeleri gibi) taratılarak sisteme eklenmediği,

d) Bazı dosyaların gerekçeli kararlarının UYAP ortamında yazılmaması ve sisteme aktarılmaması nedeniyle kararların zamanında yazılıp yazılmadığına yönelik tespitlerde güçlük çekildiği,

Tespit ve müşahede edilmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 445/1. maddesinde açıklanan "Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP), adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemidir. Dava ve diğer yargılama işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirildiği hâllerde UYAP kullanılarak veriler kaydedilir ve saklanır." hükmü ile konuyla ilgili Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 5. maddesinde belirtilen düzenlemelere uymakta titiz davranılması,

11- Bonoya Dayalı İhtiyati Hacizlerde Teminat Alınmadığı

Bonoya dayalı ihtiyati haciz taleplerinden teminat alınmadığı saptanmıştır.

* 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda bononun 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 38. maddesinde tanımlanan ilam niteliğinde bir belge olarak kabulüne olanak veren bir hüküm bulunmadığından, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 16.04.2004 tarih ve 2004/4165 esas, 2004/4130 karar, 19. Hukuk Dairesinin 11.04.2008 tarih ve 2008/2834 esas, 2008/3788 karar sayılı ilamları da dikkate alınarak, benzeri taleplerden 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun 259. maddesinde öngörülen teminatın belirlenip alınması gerektiğinin bilinmesi,

12- Çekişmesiz Yargıya Tabi İşlerin Gerekçeli Kararlarında "İlgili" Yerine "Davacı" İbaresinin Kullanıldığı

Çekişmesiz yargıya tabi işlerin (gaiplik, evlenmeye izin, mirasçılık belgesi verilmesi vs.) gerekçeli kararlarında "ilgili" yerine "davacı" ibaresinin kullanıldığı belirlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 382. maddesinde düzenlendiği ve Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 13.02.2012 tarih ve 2012/21609 esas, 2012/25698 karar sayılı kararında da değinildiği üzere; çekişmesiz yargıya giren işlerin dava niteliğinin,

dolayısıyla davacı/davalı başka bir ifade ile taraf kavramının bulunmadığı dikkate alınarak yasada belirtilen “ilgili” teriminin kullanılmasının usul edinilmesi,

13- Davanın Kısmen Kabulünde Hüküm Sonucunda Tereddüt

Yargılamanın sona erdiği duruşmada hüküm sonucu tefhim edilirken taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde tutanağa yazılması gerektiği halde “davanın kısmen kabulüne” şeklinde kararlar verildiği gözlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 297/2. maddesi uyarınca, kısa kararda verilen hükmün hukukî sonuçlarının tereddüde yer bırakmayacak şekilde gösterilmesi ve tutanağa yazılması gerektiğinden, T.C. Anayasası’nın 141, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 18.03.1987 tarih ve 1987/2-16 esas, 1987/209 karar, 2. Hukuk Dairesinin 14.11.2013 tarih ve 2013/12129 esas, 2013/26492 karar ve 19. Hukuk Dairesinin 25.05.2017 tarih ve 2016/5996 esas, 2017/4201 karar sayılı ilamlarında da belirtildiği üzere, duruşmayı bitiren kısmen kabule dair kararın tefhim olduğu biçimde yazılmasının gerçek ve usuli anlamda hükmün tefhimi anlamına gelmeyeceğinin bilinmesi,

14- Davetiyelere Meşruhat Konulmadığı

Taraflara çıkartılan davetiyelerin yasal meşruhatları içermediği veya yargılama usulüne uygun düşmediği anlaşılmıştır.

* Ön inceleme ve tahkikat duruşmaları için taraflara çıkarılacak davetiyelerin 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 139, 147/2 ve 150/1. maddelerindeki meşruhatları içermesine dikkat edilmesi,

15- Delillerin Sunulmasında Süre Verilmesi

Taraflara delillerini bildirmek veya sunmak üzere süre verilmesinde hatalı uygulamalar yapıldığı; bu cümleden olarak;

a) Yazılı yargılama usulüne tabi davalarda, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 140/5. maddesine göre ön inceleme duruşmasında, taraflara dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları veya başka yerden getirtilecek belgelerin getirtilebilmesi amacıyla gereken açıklamayı yapmaları için iki haftalık kesin süre verilmediği,

b) Resen araştırma ilkesinin uygulanmadığı basit yargılama usulüne tabi davalarda, tarafların delillerini dilekçelerine eklemek ve başka yerden getirtilecek belgeler ve dosyalar için bunların bulunabilmesini sağlayacak bilgilere dilekçelerinde yer vermek zorunda olduklarını düzenleyen 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 318. maddesine aykırı olarak ön inceleme duruşmasında delillerini bildirmek üzere süre tanındığı,

c) Resen araştırma ilkesinin uygulandığı yargılamalar dışında, delillerin dava veya cevap dilekçelerinde sunulmasının zorunlu olmasına karşın iddia ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi ya da sonradan delil gösterilmesi ile ilgili 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 141 veya 145. maddelerindeki istisnalara girdiğine dair saptama yapılmadığı halde, ön inceleme duruşmasında veya tahkikat aşamasında taraflara delil bildirmek üzere süre verilebildiği,

Belirlenmiştir.

* **Yazılı yargılama usulüne tabi davalarda, “Ön inceleme duruşmasında, taraflara dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları veya başka yerden getirtilecek belgelerin getirtilebilmesi amacıyla gereken açıklamayı yapmaları için iki haftalık kesin süre verilir. Bu hususların verilen kesin süre içinde tam olarak yerine getirilmemesi hâlinde, o delile dayanmaktan vazgeçilmiş sayılmasına karar verilir.” şeklindeki 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 140/5. maddesi hükmüne uygulamada riayet edilmesi,**

Basit yargılama usulüne tabi davalarda, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 318. maddesine uyarınca “Taraflar dilekçeleri ile birlikte, tüm delillerini açıkça ve hangi vakıanın delili olduğunu da belirterek bildirmek; ellerinde bulunan delillerini dilekçelerine eklemek ve başka yerlerden getirilecek belge ve dosyalar için de bunların bulunabilmesini sağlayan bilgilere dilekçelerinde yer vermek” zorunda olduğunun unutulmaması ve aynı ilkelere temas eden Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 18.01.2017 tarih ve 2014/7-1662 esas, 2017/34 karar, 8. Hukuk Dairesinin 16.10.2018 tarih ve 2016/657 esas, 2018/17403 karar ve 02.04.2019 tarih ve 2016/8497 esas, 2019/3510 karar sayılı ilamlarının hatırd tutulması,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 141 ve 145. maddelerindeki istisnalar dışında Kanun'da belirtilen sürelerden sonra delil gösterilemeyeceği dikkate alınarak, yazılı yargılama usulüne tabi davalarda, tarafların delillerini dava ve cevap dilekçesinde bildirmek zorunda olduklarına dair 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 119/1-f, 129/1-e, basit yargılama usulüne tabi davalarda ise dilekçeleri ile birlikte delillerin bildirilmesi, elde olanların dilekçelere eklenmesi ve başka yerden getirilmesi gerekenlerin getirtilebilmesi için gerekli bilgilere yer verilmesinin zorunlu olduğunu belirten 318. maddelerinin ve yargılamanın makul sürede sonuçlandırılması amacıyla getirilen bu düzenlemeleri vurgulayan Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 20.04.2016 tarih ve 2014/2-695 esas, 2016/522 karar, 2014/856 esas, 2016/523 karar, 16.11.2016 tarih ve 2014/2-1226 esas, 2016/1057 karar, 04.04.2018 tarih ve 2017/2-1575 esas, 2018/672 karar, 13.06.2019 tarih ve 2017/2-2422 esas, 2019/650 karar sayılı ilamlarının dikkate alınması ve Kanun'da öngörülen süreden sonra yeni delil bildirmenin mümkün olmadığını öngören yasal düzenlemelere uyulması,

16- Derneğin Kendiliğinden Dağılmış Sayılmasına İlişkin Dava Dosyalarının Değişik İş Numarası Üzerinden Taraf Teşkil Edilmeksizin Sonuçlandırıldığı

Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı, derneğin kendiliğinden dağılmış sayılmasının talep edildiği dosyaların tetkikinde; esas yerine değişik iş defterine kaydedilerek duruşma yapılmaksızın ve taraf teşkili sağlanmaksızın dosya üzerinden hüküm oluşturulduğu gözlenmiştir.

* Taraf teşkilinin sağlanması kamu düzenine ilişkin olup 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 85. maddesi uyarınca, derneği temsil etme hakkının yönetim kuruluna ait bulunduğu dikkate alınarak, "Derneğin Kendiliğinden Dağılmış Sayılmasına" ilişkin davaların yol açacağı sonuçlar bakımından yargılama yapılmasını gerektirdiğinden; Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 172. maddesi uyarınca işin, esas kaydı yerine değişik işler kaydı usul ve yasaya aykırı olduğu gibi, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 144 ve 147/1. maddeleri dikkate alınarak davacı idare ve derneği temsille görevli davalı tarafa dava dilekçesi ve duruşma günü usulüne uygun olarak tebliğ edilerek gösterdikleri takdirde delillerin toplanmasının gerektiği, bu kabil davaların evrak üzerinde sonuçlandırılmasının mümkün olmadığı, bu hususta Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 18.02.2002 tarih ve 2002/1262 esas, 2002/2137 karar, 7. Hukuk Dairesinin 13.10.2011 tarih ve 2011/4121 esas, 2011/6032 karar, 18. Hukuk Dairesinin 29.09.2014 tarih ve 2014/14890 esas, 2014/13463 karar sayılı ilamlarının hatırlanması,

17- Dosyaların Dizi Listesine Bağlanmadığı

Dosyalara ibraz edilen ya da dosyalardan çıkarılan belgeler dizi listesine kayıt edilmediği gibi dosyaların diğer bir mahkeme veya mercie gönderilmesi gerektiğinde muhteviyatı belirtir dizi listesinin yapılmadığı belirlenmiştir.

* Bu konuyu düzenleyen 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 160 ve 347/3. maddeleri ile Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 203. maddesi uyarınca; belgelerin kaybının önlenmesi ve sorumluların belirlenebilmesi açısından bu gereğin yerine getirilmesinin göz ardı edilmemesi,

18- Dosyaların Kanun Yolu İncelemesi İçin Mercie Gönderilmesinde Hata ve Gecikme

Sonuçlanan dava dosyalarının tetkikinde;

a) ... Mahkemesi temyiz/istinaf kaydı yapılan ... esas sayılı dosyada, temyiz/istinaf yoluna vaki başvuru üzerine tebliğ işlemleri tamamlanarak dosyanın temyiz/istinaf mahkemesine yollanmasının bir yıldan fazla süre geçmesine rağmen henüz

gerçekleştirilmediği gibi, nedensiz gecikmeye yol açan görevli hakkında yasal yaptırım işlemine girilmediği,

b) ... Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında Yargıtay'dan tashihi karar istemi üzerine, aradan on sekiz ay geçtiği hâlde, ölen davalının nüfus kayıt tablosu getirtilerek mirasçuları usulen tespit ve kendilerine tebligatın hâlen ikmal edilmediği,

c) Kendilerine tebligat yapılamayan davalılara ait tebligat parçaları geri döndükten sonra aradan bir yıldan fazla süre geçmesine rağmen dosya ele alınıp eksikliklerin tamamlanmadığı,

ç) ... esas sayılı dosyada, orman idaresi tarafından ... tarihinde temyiz/istinaf edilmesine karşın, tebliğ işlemi yapılmayıp, temyiz/istinaf mahkemesine sevkinin dört yıl geciktirildiği,

d) ... esas sayılı dosyanın, eksikliğin ikmal ile iade edilmesi için temyiz/istinaf merciince geri çevrilen dosyanın eksiklikleri tamamlanmaksızın iki yıldır işlemsiz bekletildiği,

e) Karar verilip tarafların temyiz/istinaf yoluna başvurması sonucu Yargıtay veya bölge adliye mahkemesine gönderilmesi gereken dosyaların, davanın konusuna göre görevli daire yerine başka dairelere gönderildikleri,

f) ... esas sayılı dosyalarda, ... tarihli temyiz/istinaf dilekçesinin karşı tarafa tebliğ işlemlerinin hâlen yerine getirilmediği,

Görölmüştür.

* Yargıtay Kanunu'nun 14. maddesi ve Yargıtay Büyük Genel Kurulu Kararları, Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 208/11. maddesi dikkate alınarak dosyaların ilgili mercie yollanmasında gerekli hassasiyet gösterilerek benzeri hata ve gecikmelere sebebiyet verilmemesi,

19- Duruşma Tutanaklarında 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 154. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği, Oturuma Katılan Tarafların İsimlerinin Zapta Yazılmadığı

Duruşma tutanaklarının tetkikinde;

a) Bir kısım dosyalarda zapta; duruşmanın yapıldığı saatin, yargılamanın aleni ya da gizli yapıldığı ..... vb. hususların yazılmadığı,

b) Tarafların bir kısmının gelmediği belirtilmesine rağmen gelenlerin isimleri tutanağa dercedilmeden “bir kısım davacılar veya davalılar geldi” şeklinde ibareler kullanıldığı,

c) Duruşma dışında yapılan işlemlerin özeti ile tarafların sundukları belgelerin neler olduğunun tutanağa geçirilmeksizin celsenin icra edildiği,

Belirlenmiştir.

* Duruşma tutanaklarına 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 154. maddesindeki hususların tam olarak dercinde özenli davranılması,

20- Eksik Gider Avansının Tamamlattırılmasında Kesin Süre Verilmediği, Süresinde Yatırılmamasının Hukuki Sonuçlarının Hatırlatılmadığı ve Gider Gerektiren Kalem ve Miktarların Açıkça Gösterilmediği

Gider avansına ilişkin işlemlerin tetkikinde;

a) ... esas sayılı dosyalarda, yargılama sırasında eksik yatırıldığı anlaşılan gider avansının tamamlanması için davacıya kesin süre verilmediği,

b) ... esas sayılı dosyalarda, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 115/2, 120/2. ve gider avansı tarifesinin 6. maddesi uyarınca taraflara gider avansı yatırması için kesin süre verilmesine dair ara kararında yapılan ihtarın usulüne uygun olmadığı,

c) ... esas sayılı dosyalarda, yargılama esnasında eksik yatırıldığı belirlenen gider avansının iki hafta süre içinde yatırılması için davacıya kesin süre verilmişse de, gider avansının yatırılmasına yönelik ara kararda gider gerektiren kalemler ve miktarlarının ayrı ayrı ve açıkça gösterilmediği,

Saptanmıştır.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-g, 115/2 ve 120. maddeleri gereğince “Davacı, yargılama harçları ile her yıl Adalet Bakanlığınca çıkarılacak gider avansı tarifesinde belirlenecek olan tutarı, dava açarken mahkeme veznesine yatırmak zorundadır. Avansın yeterli olmadığına dava sırasında anlaşılması hâlinde, mahkemece, bu eksikliğin tamamlanması için davacıya iki haftalık kesin süre verilir, bu süre içinde eksiklik giderilmemişse davayı dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddeder.” hükmü ile uygulamada Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin 12.09.2012 tarih ve 2012/3431 esas, 2012/5018 karar sayılı kararında belirtildiği üzere, taraflara 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 115/2, 120/2 ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi'nin 6. maddeleri uyarınca gider avansı yatırması için kesin süre verilmesine dair ara kararlarda, iki haftalık kesin süre içerisinde ara kararının yerine getirilmemesinin hukuki sonuçları konusunda ilgili tarafa uyarı yapılması, gider

avansının nelerden ibaret olduğunun net olarak belirtilmesi ve hukuki sonuçlarının hatırlatılarak, tamamlanması için kesin süre verilmesi gerektiğinin göz ardı edilmemesi,

Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 12.11.2012 tarih ve 2012/1907 esas, 2012/7005 sayılı kararında dile getirildiği üzere, gider avansının yatırılmasına yönelik ara kararında gider gerektiren kalemler ve miktarları (Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi'nin 4. maddesinde belirtildiği gibi), ayrı ayrı ve açık olarak gösterilmeden soyut kesin süre verilerek dava şartı eksikliğinden red kararı verilmesinin hukuki sonuç doğurmayacağına dikkate alınması,

21- Elbirliği Mülkiyetinin Paylı Mülkiyete Çevrilmesi Davalarında Davetiye Meşruhatı ve Payların Açıkça Gösterilmesi

Sulh Hukuk Mahkemesinde açılan elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete çevrilmesi davalarında;

a) Diğer mirasçılara gönderilen davetiyelerde; hâkimin belirleyeceği sürede “elbirliği mülkiyetinin devamını haklı kılacak bir itiraz ileri sürülmediği veya mirasçılardan birinin paylaşma davası açmadığı takdirde elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürüleceği” ihtarinin yer almadığı,

b) Paylar açıkça belirtilmeksizin mirasçılık belgesine atıfla hüküm kurulduğu,

İzlenmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 644. maddesi hükmü ile buna ilişkin Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 22.06.2015 gün ve 2014/13402 esas, 2015/6942 karar sayılı ilamının uygulamada nazara alınması, 21/(EK:5/2.5.9.10)

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/2, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 644. maddeleri ile Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 24.09.2007 tarih ve 2007/9267 esas, 2007/9750 karar, 14. Hukuk Dairesinin 16.03.2015 tarih ve 2014/12556 esas, 2015/2841 karar sayılı “Elbirliği mülkiyetinin paylı mülkiyete dönüştürülmesinde veraset ilamına atıfla hüküm kurulamaz. Her bir paydaşın hissesinin ayrı ayrı gösterilmesi gerekir. Hüküm sonucu açık ve net olmalıdır. Bilirkişi raporu veya benzeri herhangi bir belgeye atfen hüküm kurulamaz. Aksi takdirde infazda tereddüde meydan verilmiş olur.” şeklindeki ilamlarına uygun karar verilmesi,

22- Gaiplikte İlanın Bir Kez Yapıldığı ve Kararın Nüfus Müdürlüğüne Gönderilmediği

Gaiplik kararlarının incelenmesinde;

a) Gaiplik kararı verilmesini içeren ... esas sayılı dosyalarda, gaip hakkında malûmatı olan kimselerin bilgilerini açıklamak üzere davetini içeren ilanın bir kez yapıldığı,

b) ... sayılı dosyalarda, gaiplik kararının on gün içinde ölüm kütüğüne kaydolunmak üzere nüfus müdürlüğüne gönderilmediği,
Saptanmıştır.

* Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 01.12.2010 tarih ve 2009/16486 esas, 2010/19985 sayılı kararında da açıkça belirtildiği gibi, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 33/son maddesinin emredici hükmü gereğince, gaip hakkında malûmatı olan kimselerin bilgilerini açıklamaları için davet içeren ilanın en az iki kere yapılmasının zorunlu bulunduğunun anımsanması,

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 45, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 34. maddeleri gereğince, gaiplik kararının mahkeme tarafından on gün içinde ölüm kütüğüne kaydolunmak üzere nüfus müdürlüğüne bildirilmesi gerektiğinin anımsanması,

23- Geçici Hukuki Korumaya Dair Taleplerde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. Maddesinin Uygulandığı

Geçici hukuki koruma niteliğindeki ihtiyati tedbir talepli değişik iş dosyalarının, tarafların duruşmaya gelmediğinden bahisle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesine göre işlemden kaldırıldığı gözlenmiştir.

* İhtiyatî tedbirin dava niteliği taşımayıp geçici hukuki koruma olduğu, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesinin uygulama alanının ise dava olduğunun anımsanması,

24- Gerekçeli Kararın Geç Yazıldığı

Bir kısım dosyada, tefhim tarihinden itibaren bir aylık süre geçirildiği halde gerekçeli kararların ... günden ... güne varan sürelerle geç yazıldığı beyan ve müşahede edilmiştir.

* Gerekçeli kararların, tefhim tarihinden başlamak üzere, bir ay içinde yazılmasını öngören 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 294/4. maddesi amir hükmünün dikkate alınması,

25- Görevsizlik veya Yetkisizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler

... esas sayılılarda, görevsizlik veya yetkisizlik kararının kesinleştiği tarihten itibaren dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesi için süresinde başvuru yapılmadığı halde, davanın açılmamış sayılmasına dair karar verilmediği belirlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 20. maddesi uyarınca "Görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilmesi hâlinde, taraflardan birinin, bu karar verildiği anda kesin ise bu tarihten, süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu

başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde kararı veren mahkemeye başvurarak, dava dosyasının görevli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesini talep etmesi gerekir, aksi takdirde, bu mahkemece davanın açılmamış sayılmasına karar verilir.” hükmünün uygulamada gözden kaçırılmaması,

26- Harç Tahsil Müzekkerelerinin Geç Yazıldığı veya Hiç Yazılmadığı

Kararın tebliğinden itibaren bir aylık süre içerisinde ödenmeyen bakiye karar ve ilam harcının tahsili için müzekkerelerin yazılmadığı veya yasal süre geçirildikten sonra merciine gönderildiği belirlenmiştir.

* Harçlar Kanunu'nun 28, 37 ve 130. maddeleri gereğince, kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ilgilileri tarafından ödenmeyen harçların tahsili için müteakip on beş gün zarfında maliyeye müzekkere yazılması,

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 206/1. maddesi gereğince, her yıl bütçe kanunu ile belirlenen terkin sınırının altında kalan harçlarla ilgili müzekkere yazılmayacağını bilmesi,

27- Harçların, Vergilerin, Vekâlet Ücretinin Tayini ile Tahsilinde Hata ve Gecikmelere Düşüldüğü

Harçlara yönelik işlemlerin incelenmesinde;

a) Feragatin ilk celsede veya müteakip celselerde vuku bulduğu nazara alınmadan ret harcının tamamına hükmedildiği,

b) ... esas sayılı dosyasında, ilk celsede talep sonucunu kabul eden davalılardan karar ve ilam harcının 1/3 ü yerine tamamının, ... esas sayılıda ise 1/3 oranı yerine 2/3 oranında tahsiline karar verilerek infazın gerçekleştirildiği, örneğin;

c) ... esas sayılı dosyasında, davalı ilk celsede davayı kabul ettiği halde dava değeri üzerinden hesaplanan 38,30 TL yerine, 2/3 oranında harç alınmasına karar verilerek ilaveten 33,20 TL'nin tahsili için harç tahsil müzekkeresi yazıldığı,

ç) ... esas sayılı nispi harca tabi davada, sulh birinci celseden sonra gerçekleştiğinden alınması gerekli karar ve ilam harcının 2/3 ü olan 720,00 TL yerine maktu 11,20 TL'nin alınmasına karar verildiği,

d) ... esas sayılı tapu kaydının tashihi davasında, dilekçeleri harçlandırılmadan aslı müdahale edenlerin davaya kabulü cihetine gidildiği,

e) ... esas sayılıda, kamulaştırma bedelinin tespit ve tesciline ilişkin isteğin kabulünde yargılama harç ve giderlerinin davalıya yükletildiği,

f) ... esas sayılı dosyasında, boşanmanın ferî niteliğinde bulunan manevî tazminat isteğinin kabulünden nispi harç alındığı,

g) ... sayılı boşanma ile birlikte talep edilen 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 174/1. maddesinden kaynaklanan maddi tazminat istemi dışında kalan, ziynet, ev ve arabaya yönelik istemlerin kabulünde, nispi harç alınmadığı, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 173/2. maddesine dayanan kadının boşandığı kocasının soyadını taşımasına izin verilmesine talebinin kabulü halinde ise maktu harcın tahsil edilmediği,

ğ) ... esas sayılıda, ... tarihinde aynen taksimine karar verilen gayrimenkulün değeri keşifte ... tespit edilmesine rağmen peşin alınan ... harcın mahsubuyla binde ... oranından ... TL ilam harcı alınmasına karar verilmesi gerekirken ... harç alınarak kararın kesinleştirildiği,

h) ... esas sayılılarda, nispi harca hükmedildiği halde dosyanın temyizi sonucu karar altına alınan miktarın dörtte biri kadar peşin temyiz harcı almak yerine tamamı, ... esas sayılıda ise, davalının temyizi halinde nispi harç yerine maktu harç alınarak Yargıtay'a gönderildiği,

ı) ... esas sayılılarda, manevî tazminat isteminin reddi halinde davalı vekili yararına maktu yerine nispi avukatlık ücreti takdir edildiği,

i) ... esas sayılı vasi tayini talepli dosyalardan, harç alındığı,

j) ... esas sayılıda, borçlunun işyerinde haczedilen ve haciz tutanağında 10.000,00 TL değerindeki eşyaya 3. kişinin istihkak isteminde bulunması üzerine, nispi oran üzerinden peşin harç alınacağı gözetilmeden 10.05.2007 ve 11.06.2007 tarihli celselerde bahsedilen değer üzerinden harç ikmalinin düşünülmediği,

k) ... esas sayılılarda, davaların takip edilmemesi sebebiyle işlem den kaldırıldığı ve bir ay süre geçtikten sonra yenileme dilekçesi verilerek yenilendiği hâlde peşin harçlarının alınmadığı,

l) ... esas sayılı tapuda isim tashihi dosyalarında, gösterilen değer üzerinden peşin harç, nispi karar ve ilam harcı alındığı,

m) Bir kısım harç tahsil müzekkerelerinde, muhataplara ait T.C. kimlik numarası, vergi numarası, kimlik bilgileri, açık unvan ve adreslerinin bulunmadığı,

n) .... esas sayılılarda, davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesine karşın harcın hüküm altına alınmadığı,

o) Nispi harca tabi nafakanın artırılması davalarında, hüküm altına alınan yıllık nafaka miktarı veya nafaka artış/azalış bedeli üzerinden alınması gerekli nispi harç yerine maktu harca hükmedildiği,

Görölmüş, (k) bendindeki eksiklik ilgisine tamamlanmıştır.

* Harçlar Kanunu'nun 22. maddesi, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 07.10.1980 tarih ve 1980/11-2516 esas, 1980/2338 karar, 25.01.1984 gün 1981/4-57 esas, 1984/29 karar sayılı istikrar kazanmış içtihatlarında açıkça vurgulandığı üzere mahkemeyi daha az uğraştırmak suretiyle davadan feragat edildiğinde "Davacıdan davayı kaybetmesi halinde ödeyeceği maktu karar ve ilam harcının, feragat davanın ilk oturumda vuku bulursa üçte biri, daha sonra olursa üçte ikisinin alınacağı, bu durumda maktu harcın tarifede yazılı miktardan az olamayacağı" ilkesinin uygulanamayacağı bilinmesi,

Davayı kabul veya sulh halinde alınması gerekli karar ve ilam harcının yukarıda yazılı oranlar üzerinden alınacağı uygulamada nazara alınması,

492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı Tarifenin A/I. maddesinde "Dilekçe veya tutanakla dava açma veya davaya müdahale ile ilgili taleplerde" başvuru ve maktu karar ve ilam harcının alınacağı dikkate alınması,

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 29. maddesi uyarınca yargılama giderlerinin davacı idare üzerinde bırakılması gerektiği dikkate alınmadan davalı tarafın giderlerden (vekâlet ücreti hariç) sorumlu tutulmasının bozma konusu olduğunun düşünülmesi,

Boşanma davası içinde vaki ve boşanmanın ferî niteliğinde olan 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 174. maddesinde yazılı maddi ve manevi tazminat istekleri ile 175. maddesinde ifade edilen yoksulluk nafakasının harca tabi olmadığı daima hatırdan tutulması, bu konuda Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 08.04.2004 tarih ve 2004/3334, 2004/4527 sayılı istikrar kazanmış içtihadının uygulamaya yansıtılması,

Boşanmanın eki niteliğinde olmayan ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 174/1. maddesi kapsamı dışında kalan maddi tazminat istemlerinde nispi, kadının boşanması halinde kocasının soyadını taşımasına izin verilmesinde maktu harç alınacağına dair Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 23.05.2007 tarih ve 2006/19906 esas, 2007/8659 karar, 16.04.2012 tarih ve 2011/12817 esas, 2012/9624 karar sayılı ilamlarının dikkate alınarak Hazine zararına yol açılmaması,

Ortaklığın aynen taksim suretiyle giderilmesine ilişkin davaların kabulünde Harçlar Kanunu'nun Yargı Harçları başlıklı (1) sayılı Tarifesinin A/III-1-c madde ve bendine göre harç tayinine karar verileceğinin gözden ırak tutulmaması,

Konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda kararın temyizi halinde Harçlar Kanunu'na bağlı (1) sayılı Tarifenin A/III-1-e madde ve bendi uyarınca nispi harç alınması, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 344. maddesinde "İstinaf dilekçesi verilirken gerekli harç ve giderlerin tümü ödenir" denilmekte ise de; bu maddedeki "Tümü" terimindeki maksadın Yargıtay'ın 10.05.1965 tarih ve 1-1 sayılı İçtihatları Birleştirme ve 1. Başkanlık Kurulunun 06.03.1997 tarih ve 9 sayılı kararlarına göre, maktu harca tabi davalarda maktu harcın, nispi harca tabi davalarda da nispi harcın dörtte birinin tamamı olduğunun, temyiz yoluna başvurma halinde

maktu harca tabi davalarda maktu harcın tamamının, nispi harca tabi davalarda nispi harcın dörtte birinin tamamının peşin alınmasının hatırdan çıkarılmaması,

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 10. maddesinde açıklandığı üzere manevi tazminat davalarında avukatlık ücretinin, hüküm altına alınan miktar üzerinden tarifenin üçüncü kısmına göre belirleneceği, davanın kısmen reddi durumunda, karşı taraf vekili yararına tarifenin üçüncü kısmına göre hükmedilecek ücretin, davacı vekili lehine belirlenen ücreti geçemeyeceği, bu davaların tamamının reddi durumunda avukatlık ücretinin, tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümüne göre hükmolunacağı kuralının uygulamada göz önünde bulundurulması,

Harçlar Kanunu'nun 13/b maddesinin "Vasi tayini davalarının harca tâbi olmadığı" buyurucu hükmü ile Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 15.11.2007 tarih ve 2007/15047 esas, 2007/15805 karar sayılı ilamı uyarınca vasi tayinine yönelik davaların harçtan muaf olduğunun anımsanması,

Hukuken şikâyet niteliğinde bulunmayan istihkak davasında uyuşmazlığın 3. kişinin istihkak iddiasına ilişkin olması sebebiyle 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 97/11. maddesi hükmüne başvurma harcı ile takip konusu alacak ve mahcuz malın değerinden hangisi az ise o değer üzerinden yasal oranda nispi karar ve ilam harcı (Harçlar Kanunu madde 28) peşin olarak alındıktan sonra yargılamaya devam olunmasını, yargı işlemlerinden alınacak harçlar ödenmedikçe sonraki işlemlerin yapılamayacağını öngören aynı Kanun'un 32. maddesine aykırı olarak, bu tür davaların şikâyet olarak nitelendirilip maktu harç alınmasına ilişkin kararları resen bozmaya konu yapan Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 13.05.2003 tarih ve 2003/3271 esas, 2003/4581 karar sayılı ilamına aykırı işlemlerden sakınılması,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150/4, Harçlar Kanunu'nun 7. maddeleri çerçevesinde bir ayı geçen yenilemelerde başvurma harcı ile birlikte peşin harcın da alınması, konuyla ilgili olarak Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 12.02.2014 tarih ve 2013/16953 esas, 2014/2230 karar sayılı ilamında açıklandığı üzere; dava, dosyanın işleminden kaldırıldığı tarihten başlayarak bir ay geçtikten sonra yenilenirse yeniden harç alınacağıın bilinmesi,

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 16/2. maddesinde; "Taşınmazın aynına taalluk eden davalarda" harcın taşınmazın saptanacak değeri üzerinden alınacağı hususunun düzenlendiği, tapu kaydının düzeltilmesi isteminin gayrimenkulün aynına ilişkin bir dava niteliğinde bulunmadığı dikkate alınarak, Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 22.09.2011 tarih ve 2011/8560 esas, 2011/10818 karar sayılı kararında da açıklandığı üzere bu tür davaların kabulüne ilişkin hükümlerden karar ve ilam harcının 'maktu' alınacağıın hatırlanması,

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 47. maddesinde, "Kişiler adına düzenlenecek olan her türlü form, beyanname, kimlik kartı, vergi kimlik kartı, sürücü belgesi, pasaport gibi bütün tanıtıcı belgelerde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına yer verilir. Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin her türlü işlem ve kayıtlarında esas alınır." ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 130. maddesinde, "Müzekkerede harcın nevi ve mahiyeti, miktarı, mükellefin adı ve soyadı ve en son ikametgâh adresi açıkça gösterilir." hükümleri gereği mükellefte hata

yapılmaması açısından harç tahsil müzekkerelerinde anılan hususların ayrıntılı olarak yazılmasına dikkat edilmesi,

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 15 ve 21. maddeleri gereğince yargı harçlarının (1) sayılı tarifede yazılı işlemlerden değer ölçüsüne göre nispi esas üzerinden, işlemin nev'i ve mahiyetine göre maktu esas üzerinden alınması gerektiği kuralından hareketle, açılmamış sayılmasına karar verilen davalarda yargılama harçlarından muaf tutulmayan davacıdan maktu karar ve ilam harcı alınmasının, özel yasalar gereğince yargılama harçları konusunda istisna getirilmeyen taraftan ise işin mahiyetine göre nispi veya maktu olarak harç alınması gerektiğinin gözden kaçırılmaması,

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 17.12.2014 tarih ve 2014/18095 esas, 2014/25877 karar sayılı kararında da açıklandığı üzere nafaka verilmesine dair hükümlerde bir senelik nafaka bedeli üzerinden; nafakanın artırılmasına veya azaltılmasına ilişkin hükümlerde ise hüküm altına alınan yıllık nafaka artış/azalış bedeli üzerinden tarifede belirlenen oran (binde 11,38) ölçüsünde harç alınmasının düşünülmesi,

28- Hakem Sıfatıyla Bakılan Davalar

Hakem sıfatıyla görülen davalarda hatalı uygulamalar yapılabildiği, şöyle ki;

a) Uyuşmazlığa yüksek dereceli hukuk mahkemesi başkanı veya hâkimi tarafından bakılmadığı,

b) Asliye Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılında, taşınmazın aynına ilişkin davanın hakem sıfatıyla yürütüldüğü ya da sonuçlandırıldığı,

Müşahede edilmiştir.

* Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 24.12.2001 tarih ve 2001/13317 esas, 2001/13977 karar sayılı içtihadında açıklandığı üzere; birden çok hukuk hâkimi bulunan yerlerde, bunların kadrosunda yetki ve atama gibi nedenlerle oluşabilecek değişiklikler halinde görevsizlik ya da gönderme kararı verilmesini önleyecek ve o anda yüksek dereceli hâkimin davaya devamını sağlayacak şekilde yürütülmesi,

3533 sayılı Umumî, Mülhak ve Hususî Bütçelerle İdare Edilen Daireler ve Belediyelerle Sermayesinin Tamamı Devlete veya Belediye veya Hususî İdarelere Ait Daire ve Müesseseler Arasındaki İhtilafların Tahkim Yolu İle Halli Hakkında Kanun'un 4. maddesi ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 408. maddesi ile taşınmazın aynına ilişkin çekişmelerin hakemin görevi alanından çıkarıldığı göz önüne alınarak genel mahkemelerde görülmek üzere görevsizlik kararı verilmesi gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,

29- Havalesi Yapılmayan Evrakın Dosyada Bulunduğu

... esas sayılılarda, davanın esasını ve tarafların usulü haklarını etkileyebilecek olan başta bilirkişi raporları olmak üzere, tapu ve nüfus kayıtları, delil bildirim dilekçeleri gibi bir kısım belgelerin, taranarak UYAP'a aktarımının yapılmadığı gibi, bu belgeler üzerinde hâkim veya yazı işleri müdürünün havalesinin de bulunmadığı gözlenmiştir.

* Meydana gelmesi muhtemel çeşitli sakıncaların önlenmesi bakımından, davanın esasını etkileyebilecek bu gibi evrak başta olmak üzere, mahkemeye gelen tüm evrakın öncelikle taranarak UYAP'a aktarılması zorunluluğu bulunduğu, tarama işlemi yapılarak ilgiliye verilen alındı belgesinin havale yerine geçtiğinin ve bu tarihin de sürelerin başlangıcına esas alındığının, zorunluluk nedeniyle tarama işleminin yapılamaması halinde fiziki evrakın mutlaka hâkim ya da yazı işleri müdürü tarafından havale edildikten sonra işleme tâbi tutulması gerektiğinin anımsanarak, konuyla ilgili 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 159/1, 445. maddeleri ile Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 169/3-d maddesine uymakta daha titiz davranılması,

30- Hazinenin Menfaati Halinde Kayyım Tayini

Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 427. maddesi uyarınca yönetim kayyımı atanmasına ilişkin dosyada, 3561 sayılı Mal Memurlarının Kayyım Tayin Edilmesine Dair Kanun'a göre Hazinenin hak ve menfaati bulunup bulunmadığının araştırılmadığı veya Hazinenin hak ve menfaati bulunduğu tespit edilmesine rağmen mahallin en büyük mal memurunun kayyım tayin edilmediği anlaşılmıştır.

* Kayyım tayini ile ilgili konularda Hazinenin menfaati yönünden yürürlükte bulunan 3561 sayılı Mal Memurlarının Kayyım Tayin Edilmesine Dair Kanun hükümlerinin göz önünde bulundurulması,

31- Hazine Vekillerinden Temsil Belgesi İstenildiği

... sayılılarda, Hazine vekillerinden vekâletname veya yetki belgesi istenildiği, sırf bu nedenle duruşmanın ertelendiği gözlemlenmiştir.

* 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 6/5. maddesi "İdareleri vekil sıfatıyla temsile yetkili olan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri ve avukatların bir listesi, idaresince yazılı olarak veya Adalet Bakanlığınca belirlenen esaslar dairesinde elektronik ortamda ilgili Cumhuriyet başsavcılığına, bölge idare mahkemesi başkanlıklarına verilir. Bu listeler, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından adli yargı çevresinde, bölge idare mahkemesi başkanlığınca idari yargı çevresinde bulunan mahkemelere gönderilir. Yüksek mahkemeler ve bölge adliye mahkemesindeki duruşmalarda temsil yetkisini kullanacakların isimleri ilgili mahkemelerin

başsavcılıklarına veya başkanlıklarına bildirilir. Listede isimleri yer alanlar, baroya kayıt ve vekâletname ibrazı gerekmeksizin idare vekili sıfatıyla her türlü dava ve icra işlemlerini takip edebilirler. Vekil sıfatıyla temsil yetkisi sona erenlerin isimleri anılan mercilere aynı usulle derhal bildirilir.” hükmü gereğince, sözü edilen listenin Cumhuriyet başsavcılığınca gönderilip gönderilmediğinin ve davaya giren avukatın bu listede yer alıp almadığının araştırılması yeterli olacağından, ayrıca yetki belgesi veya vekâletname istenmemesi,

32- Hedef Sürelerin Tatbikine İlişkin Usule Aykırı Hareket Edildiği

Hedef sürelerin tatbiki ile ilgili bazı hususlarda düzenleyici kurallara aykırı davranıldığı, bu cümleden olarak;

a) Tespit edilen hedef sürelerle uyulması hususunda gerekli hassasiyetin her zaman gösterilmediği,

b) Bir kısım dosyada, davetiyelere hedef süreyi belirtir belgenin eklenmediği, bir kısmında ise gerekli bildirimün şerh düşülmediği,

c) Komisyon başkanlığınca her yıl ocak ayı sonu itibarıyla hedef sürelerin gerçekleşmesinde yaşanan gecikmelerin sebepleri ve çözüm önerilerine ilişkin hazırlanması gereken raporların hazırlanıp ilgili mercilere gönderilmediği veya gecikmeli olarak gönderildiği,

Tespit edilmiştir.

* 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 28/2-7. fıkraları ile 23.06.2017 tarih ve 30105 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Soruşturma, Kovuşturma veya Yargılama Hedef Sürelerinin Belirlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince soruşturma, kovuşturma veya yargılamaların tamamlanmasında gözetilen, ilgililer için yasal hak doğurmayan yargısal süreçleri iyileştirmeyi amaçlayan hedef süre uygulamasına riayet edilmesinde hassas davranılması,

23.06.2017 tarih ve 30105 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Soruşturma, Kovuşturma veya Yargılama Hedef Sürelerinin Belirlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 7/3. fıkrasında yer alan “Hukuk mahkemelerinde, dava açılırken davacı veya vekiline tevzi bürosu tarafından UYAP üzerinden tanzim edilerek verilen tevzi formlarında hedef süre belirtilir. Davalı veya vekiline ise bu formlar dava dilekçesi ekinde gönderilir.” ve aynı Yönetmelik'in 7/5. fıkrası gereğince “Yargılamaya ilişkin olarak ilgililere verilecek olan tevzi formlarında veya yapılacak bildirimlerde ‘Belirtilen sürede yargılamanın sonuçlandırılması hedeflenmekte olup, bu hedefin gerçekleştirilmesinde tarafların ve avukatların katkı ve desteği büyük önem arz etmektedir. Taraflardan kaynaklanan sebeplerle meydana gelen gecikmelerin hedef sürenin hesabında dikkate alınmadığı da göz önünde bulundurularak, bu hususlara

hassasiyet göstermenizi rica ediyoruz.’ açıklamasına yer verilir.” şeklindeki düzenlemelere uygun hareket edilmesi,

Soruşturma, Kovuşturma veya Yargılama Hedef Sürelerinin Belirlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’in 8/3. fıkrasında ayrıntılarına yer verilen raporun hazırlanıp ilgili mercilere gönderilmesinde hassasiyet gösterilmesi,

33- 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 103. maddesinde veya Diğer Kanunlarda İvedi Olduğu Belirtilen ve Taraflardan Birinin Talebi Üzerine, Mahkemece İvedi Görülmesine Karar Verilen Dava ve İşlerin Adli Tatilde Görülmediği

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 103. maddesinde açıklandığı üzere, adli tatilde görülebileceği belirtilen nafaka, velayet, vesayet, nüfus kayıtlarının düzeltilmesi taleplerine ilişkin ve hizmet akdi sebebiyle işçilerin açtıkları davalar gibi işlerde, ayırım gözetmeksizin adli tatili kapsayacak şekilde dört aya varan uzun süreli talikler yapıldığı belirlenmiştir.

* Bazı davaların adli tatil içinde dahi görülerek çabuk sonuçlandırılmasına yönelik 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 103. maddesinin uygulamada göz önünde bulundurulması,

34- 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 150. maddesine İlişkin Kararların Gecikmeli Verildiği

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 150. maddesi gereğince işlem den kaldırılan dosyalarda, yasal süre geçtiği hâlde bir karar verilmediği veya geciktirilerek karar verildiği saptanmıştır.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 150/5. maddesine göre, işlem den kaldırıldığı tarihten başlayarak üç ay içerisinde yenilenmeyen davaların açılmamış sayılacağı ve bu hususta mahkemece kendiliğinden karar verilerek esasın kapatılması gerektiğinin unutulmaması,

35- Hükümün Kesinleşmesinden Sonra Avansın İade Edilmemesi

Hukuk mahkemelerinde bir kısım dosyada verilen kararlar kesinleştiği hâlde, mahkeme vizesine avans olarak yatırılan tutarın artan kısmının iadesine dair karar verilmediği veya istek halinde iadesine karar verildiği, bir kısım dosyada ise iadesine dair karar verilmekle birlikte gerekli işlemin yapılmadığı izlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 120. maddesi gereğince ilgililerden tahsil olunan gider avansının kullanılmayan kısmı ile ilgili olarak, aynı Kanun’un 333. maddesi gereğince hükümün kesinleşmesinden sonra mahkemenin kendiliğinden yatırılan avansın kullanılmayan kısmının iadesine karar vermesi gerektiğinin, bu kararın tebliğ giderinin iade edilecek avanstaki karşılacağı, Adalet Bakanlığınca çıkarılan Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi’nin 5/1.

madde gereğince ise davacı tarafından hesap numarası bildirilmiş ise iadenin elektronik ortamda hesaba aktarılması, hesap bildirilmemiş ise masrafı avanstan karşılanmak suretiyle PTT merkez ve işyerleri vasıtasıyla adreste ödemeli olarak gönderilmesi gerektiğinin bilinmesi,

36- Hukuk Mahkemelerinde Kesinlik Sınırı

Hukuk mahkemelerinde bir kısım dosyalarda verilen miktar veya mahiyet itibariyle kesin nitelikli bazı kararlarla ilgili temyiz/istinaf taleplerinin reddedilmeyip dosyanın Yargıtay/Bölge Adliye Mahkemesine gönderildiği belirlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun geçici 3. maddesiyle, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında kesinleşinceye kadar mülga 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda 26.09.2004 tarih ve 5236 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikten önceki 427 ilâ 445. madde hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı öngörüldüğünden, mülga 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 21.07.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5219 sayılı Kanun ile değişik 427. maddesine göre her yıl yeniden değerlendirme oranına göre hesaplanmak suretiyle miktar veya mahiyet itibariyle temyizi mümkün olmayan kararlar yönünden bu Kanun'un 5236 sayılı Kanun ile değişik 432/4. maddesi uyarınca işlem tesis edilmesi, buna göre temyiz isteğinin reddinin gerektiğinin hatırdan çıkartılmaması,

Bölge adliye mahkemeleri göreve başladıktan sonra verilen kararlarla ilişkin olarak; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 341/2. maddesi uyarınca, karar tarihine göre yeniden değerlendirme oranına göre hesaplanacak miktarın altında kalan malvarlığı davalarına ilişkin kararların ve İcra hukuk mahkemelerinde uyuşmazlık konusu değer, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 363. maddesinin 1. fıkrasının son cümlesinde öngörülen ve her yıl yeniden değerlendirme oranında artan miktarın altında kalan davalarda, mahkeme kararının istinaf kabiliyetinin bulunmadığına dikkat edilmesi, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 346/1. maddesi uyarınca istinaf talebinin kesin olan bir karara ilişkin olması halinde istinaf dilekçesinin reddine karar verilmesi gerektiğinin bilinmesi,

37- İcra Hukuk Mahkemesinde Kıymet Takdirine İtirazda Masraflar, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 320. Maddesinin Uygulanması, Yasa Yolu,

Kıymet takdirine itiraz davalarında;

a) Kıymet takdirine itiraz talebi üzerine davacı veya vekiline, keşif giderleri için belirlenen miktarı yedi gün içerisinde yatırması gerektiği bildirilmeyerek, duruşma açılmasına ve duruşma sırasında keşif yapılmasına dair ara karar kurulduğu,

b) Takip edilmeyen dosyanın işlem den kaldırılmasına ve açılmamış sayılmasına dair karar ittihaz olunduğu,

c) Kesin nitelikte olan kararların istinaf/temyiz yolu açık olmak üzere verildiği,

Belirlenmiştir.

* 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 128/a-1 maddesi uyarınca, kıymet takdirine itiraz (şikâyet) talebi üzerine yedi gün içinde gerekli masraf ve ücretin mahkeme veznesine yatırılması hâlinde yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılabilceği, aksi hâlde başka bir işleme gerek olmaksızın şikâyetin kesin olarak reddedileceğinin hatırdan çıkarılmaması,

Aynı Kanun'un 18/3. maddesindeki şikâyet taleplerinde, ilgililer duruşmaya gelmese dahi gereken kararın verileceği hükümleri karşısında, takip edilmeyen kıymet takdirine itiraz talebine ilişkin dosyada işlem den kaldırma kararı değil şikâyetin kesin olarak reddine karar verilebileceğinin bilinmesi,

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 128/a-son maddesi gereği icra hukuk mahkemelerince kıymet takdirine itiraz talepleri hakkında verilen kararların kesin mahiyette olduğunun unutulmaması,

38- İcra Hukuk Mahkemesinde Şikâyetin Kabulünde Harç İadesi

İcra Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılılarında, bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı icra müdürünün hatalı muamelesinin kaldırılması için yapılan şikâyetlerde, işlem iptal edildiği hâlde peşin alınan harcın iadesine hükmedilmediği tespit edilmiştir.

* 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 13/d maddesi gereğince, icra ve iflâs dairelerinin kusuru yüzünden, yanlış yapılmış olan işlemlerin ıslahı ve iptaline dair icra hukuk mahkemesi kararları harçtan istisna tutulduğundan yasa maddesi doğrultusunda işlem yapılması,

39- İcra Hukuk Mahkemesinde İtirazın Geçici Kaldırılmasında Borçluya Gönderilen Davetiyeye Şerh

İcra takibinin dayandığı hususi senet altındaki imzanın borçlu tarafından reddedilmesi üzerine alacaklının itirazın kaldırılmasını talep etmesi hâlinde, duruşmaya çağrılan borçluya çıkartılan davetiyeye yasal meşruhatın yazılmadığı izlenmiştir.

* İtirazın geçici kaldırılmasının talep edildiği durumlarda, İcra ve İflas Kanunu'nun 68/a maddesinin "Mazeretini daha önce bildirip belgelendirmediği takdirde, bizzat bulunmaya mecbur olduğu, hazır bulunmaması halinde, mercice başka bir cihet incelenmeksizin itirazın muvakkaten kaldırılmasına karar verileceği" şeklindeki amir hükmünün tatbikine özen gösterilmesi,

40- İcra Hukuk Mahkemesindeki Şikâyetlerde Taraflara Çıkartılan Tebligata Dosyanın İşlemden Kaldırılacağına Yönelik Şerh Düşüldüğü

İcra Hukuk Mahkemesine ait memur muamelesini şikâyete ilişkin taleplerde (ihalenin feshi, haczedilmezlik, sıra cetveline ilişkin şikâyetler gibi) taraflara çıkartılan tebligatta “Duruşmaya gelmediğiniz veya kendinizi vekille temsil ettirmediğiniz takdirde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 150/1. ya da 320/4. maddeleri uyarınca dosyanın işlemden kaldırılacağı” şerhinin verildiği ve/veya dosyanın işlemden kaldırılması akabinde açılmamış sayılmasına karar verildiği saptanmıştır.

* Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 25.09.2017 tarih ve 2017/5204 esas, 2017/11346 karar, 18.02.2019 tarih ve 2018/5572 esas, 2019/2338 karar, 24.10.2019 tarih ve 2019/11534 esas, 2019/15641 karar sayılı ilamlarında değinildiği gibi, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun genel olarak şikâyete ilişkin 16, 17 ve 18. maddeleri ile haczedilmezlik şikâyetine ilişkin 82 ve 83, ihalenin feshine ilişkin 134 ve sıra cetveline yönelik şikâyetlere ilişkin 142/3. maddeleri gereğince, şikâyet yargılamalarında taraflar gelmeseler bile gereken kararın verileceğinin ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 150/1 ve 320/4. maddelerinin uygulama yeri olmadığına hatırlanması ve tebligatlara konulacak şerhin buna göre tanzim olunması,

41- İstihkak İddiası Üzerine Takibin Devamına Dair Verilen Kararların Kesin Olmasına Rağmen Temyiz/İstinaf Edilebileceğinin Belirtildiği

İcra hukuk mahkemesine ait ... esas sayılılarda, üçüncü şahsın istihkak iddiası üzerine verilen takibin devamına ilişkin kararlar hakkında, temyiz ya da istinaf yoluna başvurulabileceğinin belirtildiği gözlenmiştir.

* 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nun 97/1-5. maddesi gereğince, hacizle ilgili üçüncü şahsın yaptığı istihkak iddiasına karşı alacaklı veya borçlunun itiraz etmesi üzerine icra memurunun dosyayı icra hukuk mahkemesine göndermesi sonrası takibin devamına ilişkin mahkemece verilen kararların kesin olduğunun hatırdan çıkarılmaması,

42- İhtiyati Hacizde Teminatın İadesi

İhtiyati haciz kararlarında takdir edilen teminatın iadesine yönelik yazılı talebin hâkim tarafından havalesi ile yetinilerek sahiplerine ödendiği anlaşılmıştır.

* Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik’in 217. maddesinde zikredildiği üzere; ihtiyati haciz taleplerinde teminat olarak yatırılan para, banka mektubu, tahvil veya benzeri evrakın iadesinin istenmesi halinde yazı işleri müdürünün teminatın iadesi için kanuni şartların gerçekleşip gerçekleşmediğini araştırıp bu hususu belgelendirerek görüşü ile birlikte dosyayı hâkime sunması üzerine

teminat gösterilmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalktığıın anlaşılması durumunda mahkemece, teminatın iadesine karar verileceğinin anımsanarak inisiyatifin icra müdürlüğüne terk edilmemesi,

43- İlanen Tebligatın Usulüne Uygun Yapılmadığı

İlanen yapılan tebliğ işlemlerinin incelenmesinde;

a) ... esas sayılılarda, davalı adına çıkartılan davetiyeye davalının yeni adresinin yazılıp tebligat yapılamadan iadesinden sonra tespit edilen adrese yeniden tebligat çıkartılmaksızın ve/veya gerekli araştırmalar yapılmaksızın ilan yoluyla duyuru yapılarak, adı geçenin gıyabında karar verildiği,

b) ... esas sayılılarda, davalılara ilan yolu ile tebligat yapıldığı hâlde, tebliğ olunacak evrak ve ilan suretinin mahkeme divanhanesine asılmadığı,

Müşahede olunmuştur.

* 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 28. maddesi uyarınca, ilan yolu ile tebligat, muhatabın adresinin meçhul olması durumunda başvurulabilen istisnai bir yöntem olup, öncelikle ilgilinin adres kayıt sistemine kayıtlı adresi de dâhil olmak üzere tespit edilebilen tüm adreslerine usulüne uygun tebligat çıkartılıp, tebliğ edilememesi durumunda muhatabın adresi resmi veya özel müessese ve dairelerden gerekli görülenlerden sorulup zabıta marifeti ile de tahkik ve tespit ettirildikten sonra hâlâ sonuç alınamaması durumunda en son çare olarak bu yolun tercih edilmesi,

Aynı Kanun'un 29. maddesinin 1. fıkrasının ikinci bendi gereğince, tebliğ olunacak evrak ve ilan suretinin mahkeme divanhanesine asılması hususunun göz önünde bulundurulması,

44- İstinabe Evrakına Gereken Önem Verilmeyerek Gecikmelere Sebep Olunduğu

Bir kısım istinabe evrakının incelenmesinde;

a) ... sayılılarda, istinabe evrakının tevzi edildiği tarihten itibaren (10) ilâ (14) güne varan süre geçtikten sonra tensip/işlem yapılabildiği,

b) ... sayılılarda, arada uygun süre bulunmasına rağmen duruşma günü tayin edilirken, istinabe talebinde bulunan mahkemenin belirlediği güne yetiştirilmesi hususunda gereken titizliğin gösterilmediği,

c) ... sayılıda, 05.10.2016 tarihli celsede duruşmanın 22.11.2016; ... sayılıda ise 16.04.2017 tarihli celsede duruşmanın 30.05.2017 gününe bırakılmasına karşın belirtilen tarihte duruşma yapılmayarak dosyanın denetim tarihine kadar duruşma kaçağı olarak beklediği,

Saptanmıştır.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 30. maddesi dikkate alınarak istinabeye konu delillerin toplanması için gerekli işlemlerin gecikmeye meydan verilmeden yapılması ve duruşma günü tayin edilirken istinabe talebinde bulunan mahkemenin belirlediği celse tarihinin göz önünde bulundurulması suretiyle gereksiz taliklere sebep olunmaması,

45- İşi Biten Dosyaların Merciiine İade Edilmediği

Başka merci ve mahkemelerden celp edilen dosya veya evrakın, asıl dosyada karar verilip hüküm kesinleşmiş olmasına rağmen dosya içerisinde bırakıldığı izlenmiştir.

* Dosya ve resmî evrakın düzenli bir şekilde yerleştirilmesini sağlamak ve arandıklarında bulunmalarını temin yönünden, asıl dosyada karar verilip, iş bitirildikten sonra kanun yollarına başvurulmazsa, celp edilen dosyaların ilgili yere hemen tevdiinin unutulmaması, bunun için bir masraf gerekecekse onun da önceden temini gerektiğinin göz ardı edilmemesi,

46- Kadastro Mahkemesine Komisyondan Görevsizlikle Gelen Dosyalarda İlan

Kadastro Mahkemesinin ... esas sayılılarında, 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 27. maddesindeki usule uyulmadan duruşma yapıldığı belirlenmiştir.

* 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 27. maddesi gereğince, mahalli hukuk mahkemelerinde görülmekte olan veya henüz kesinleşmemiş bulunan taşınmaz mala ilişkin davalar hakkında o taşınmaz mal için kadastro tutanağı düzenlendiği tarihte bu mahkemelerin görevinin sona ereceği, dava dosyalarının resen kadastro mahkemesine devrolunacağı açıklanmış, kadastro hâkiminin, devredilen bu dava dosyaları ile beşinci madde gereğince müdür tarafından gönderilen kadastro tutanaklarını birleştirerek 11. maddedeki yazılı şekle uygun olarak askı ilanını yaptıracağı ve ilan süresi bitmeden duruşmaya başlanamayacağı hususlarını kendiliğinden gözetmesi gerektiği,

47- Kadastro Mahkemesinde Kesinleşen Dosyanın Tapuya Resen Devri

Kadastro Mahkemesine ait ... esas sayılılarda, tebligat, kesinleştirme ve tapu müdürlüğüne devir işlemlerinin resen yapılmadığı görülmüştür.

* Kadastro Mahkemesi kararlarının 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre resen taraflara tebliğ olunacağına ve kesinleşen ilamların dayanakları olan dava

dosyaları ile birlikte tescil edilmek üzere ilgili kadastro veya tapu müdürlüğüne resen devredileceğine dair 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 32. maddesinin uygulanmasına özen gösterilmesi,

48- Kadastro Mahkemesinde Adres Araştırma Yöntemi

Kadastro Mahkemesinde taraf teşkiline yönelik olmak üzere adres araştırmasının sadece zabıta marifetiyle yaptırıldığı ve genellikle yetersiz kaldığı ve yargılamanın bazen salt bu nedenle uzadığı izlenmiştir.

* 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 28. maddesinde işaret edildiği üzere taraf teşkilinin resen gözetileceği, bunun hâkimin görevi olduğu, tebligatın doğrudan yapılamaması veya adresin tespit edilememesi halinde 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 10, 21 ve 28. maddeleri ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 29.05.2013 tarih ve 2013/18-672 esas, 2013/791 karar, 02.04.2014 tarih ve 2014/5-293 esas, 2014/434 karar sayılı ilamları dikkate alınarak, öncelikle UYAP üzerinden, olmadığı takdirde bu kez adres kaydı muhtemel bütün özel veya resmi kurum ve kuruluşlardan (belediye, nüfus, tapulama, milli eğitim, özel idare müdürlüğü, askerlik şubesi, vergi dairesi, GSM operatörleri, Telekom, bankalar vs.) adres tahkikinin düşünülmesi,

49- Kalemde Tebliğde Şekil Eksikliği

Kalemde tebliğ yapan memurların adı, soyadı ve imzasının tebligat evrakında bulunmadığı gözlenmiştir.

* 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 36. maddesi gereğince davaya ait evrakın kalemde memur vasıtası ile tebliğ edilmesi yoluna gidildiğinde, ileride çıkabilecek ihtilaflar da düşünülerek, aynı Kanun'un 23/9 maddesi uyarınca tebliğ yapan memurun adı ve soyadının yazılması ile imzasının alınmasının usul ittihazı,

50- Kamulaştırma Bedelinin Tespiti ve Tescili Davasında Duruşmada Hazır Olanların Anlaşmaya Davet Edilmesi, Bilirkişi Heyetinin Teşekkülü ve Bedelin Ödenmesi

Kamulaştırma bedelinin tespiti ve tesciline dair bir kısım dosyada,

a) Dava konusu taşınmazın bedeli konusunda duruşmada hazır olan tarafların anlaşmaya davet edilmediği,

b) Bilirkişi heyetinin kanuna aykırı teşekkül ettirildiği,

c) Belirlenen bedelin karar kesinleştiğinde ödenmesine hükmedildiği,

Müşahede edilmiştir.

* 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10/5. maddesi uyarınca, duruşmada hazır olan tarafların dava konusu taşınmaz malın bedeli konusunda anlaşmaya davet edilmesi, taraflarca bedelde anlaşılması hâlinde anlaşılan bedelin kamulaştırma bedeli olarak kabulüyle 8. fıkranın 2. ve 3. cümleleri uyarınca işlem yapılması gerektiğinin bilinmesi,

03.11.2016 tarihli 6754 sayılı Yasa ile değişiklik yapılmasından önce 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10/6. maddesi yollamasıyla 15/4. maddesine göre, bilirkişi kurulu kamulaştırmaya konu olan yerin cins ve niteliğine göre üçü odalar listesinden ikisi de idare kurulu listesinden seçilmek suretiyle beş kişiden oluşacağı; bu tarihten sonra da kamulaştırmaya konu olan yerin cins ve niteliğine göre bilirkişilik bölge kurulları tarafından hazırlanan listelerden en az üç kişilik bilirkişi kurulunun oluşturulacağı hükmünün dikkate alınması,

Tespit edilen bedelin aynı Kanun'un 19/6. maddesinde belirlenen, idare tarafından kamulaştırma bedelinin zilyet adına yatırıldığına dair makbuzun mahkemeye ibraz edilmesi hâlinde, taşınmaz malın idare adına tesciline ve kamulaştırma bedelinin zilyede ödenmesine karar verileceği, kararın tapu dairesine ve paranın yatırıldığı bankaya bildirileceğine ilişkin düzenlemenin gözden ırak tutulmaması,

51- Kamulaştırma Kanunu'nun 27. Maddesi Uyarınca Acele Kamulaştırma Nedenine Dayalı El Koyma Kararlarının Değişik İş Defterine Kaydı

Asliye Hukuk Mahkemesine ait ... esas sayılılar olmak üzere toplam ... adet dosyada, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca acele kamulaştırma nedenine dayalı el koyma taleplerinin değişik iş defterine kaydı yerine esas defterine kaydının yapıldığı saptanmıştır.

* 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca acele kamulaştırma nedenine dayalı el koyma kararlarının, Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin 17.07.2008 tarih ve 2008/7975 esas, 2008/10058 karar sayılı ilamında değinildiği üzere taraflar arasındaki uyuşmazlığı çözümleyen nihai bir karar niteliğinde olmadığı, hukuk tekniği itibari ile değer tespiti mahiyetinde olduğu nazara alınarak Bölge Adliye ve İlk Derece Adlî Yargı Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 177. maddesi uyarınca değer tespitine ilişkin karar ve işlerin değişik iş defterine kaydedilmesi gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,

52- Kararlarda 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1. Maddesinde Belirtilen Hususlara Yer Verilmediği, Kararların Gereksiz Olduğu veya Kısa Karara Aykırı Gereçeli Karar Oluşturulabildiği

Gereçeli kararların incelenmesinde;

a) Bazı kararların başında "Türk Milleti Adına" verildiğinin,

b) Gereçeli kararın yazıldığı tarihin,

c) Mahkemenin hükmü hangi sıfatla verdiğinin,

ç) Tarafların ve davaya katılanların kimlik bilgileri ile T.C. kimlik numaraları, varsa kanuni temsilcileri ve vekillerinin ad ve soyadları ile adreslerinin,

Belirtilmediği,

d) Hükmün tefhimi sırasında ve gereçeli kararda varsa yasa yoluna başvuru süresi ve merciinin gösterilmediği, "yasa yolları açık olmak üzere" şeklinde genel ifade kullanıldığı,

e) Bir kısım kararların yeterli gerekçe içermediği veya gereksiz olduğu,

f) Tefhim olunan kısa karara aykırı gereçeli karar oluşturulabildiği,

Örneğin;

-Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı alacak ve tahliye davasında yargılamanın bitiminde kısa kararda, akdin feshi ile davalının kiralanandan tahliyesine karar verilmesine rağmen gereçeli kararda ise buna ilaveten 600,00 TL kira bedelinin davalıdan tahsiline karar verildiği,

- ... esas sayılı dosyalarında, mahkemece kısa kararda "davanın reddine ve yüzde yirmi tazminatın davacıdan alınmasına" karar verilmesine rağmen gereçeli kararda ise yalnızca "davanın reddine" şeklinde hüküm kurulduğu,

İzlenmiştir.

* Kararlarda 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1. maddesi ile öngörülen bulunması zorunlu olan unsurlara yer verilmesi gerektiğinin hatırdan çıkarılmaması,

Anayasa'nın 40/2. maddesi ile öngörülen "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır" kuralı ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1-ç maddesindeki yasa hükmüne riayet edilmesi,

Anayasa'nın 141/3. maddesindeki "Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır." hükmü ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1-c maddesindeki "Tarafların iddia ve savunmalarının özetini, anlaşlıkları ve anlaşamadıkları hususları, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delilleri, delillerin tartışılması ve değerlendirilmesini, sabit görülen vakıalarla bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebepleri açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gereklidir." hükmünün uygulanmasına özen gösterilmesi,

Gerekçeli kararın, tefhim edilen hüküm sonucuna aykırı olamayacağına dair 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 298/2. maddesindeki amir hükmün hatırdan çıkarılmaması,

53-Kanunla Belirlenmiş Sürelere Riayet Edilmediği

İncelenen bir kısım dosyada; kanunla belirlenmiş sürelere riayet edilmediği, bu bağlamda;

a) Taraflara tebliğ edilen bilirkişi raporları hakkında kanunda öngörülen süreden daha uzun bir süre belirlenerek varsa itirazlarının bildirilmesinin istenildiği,

b) ... esas sayılılarda, tarafların ikamesini talep ettikleri deliller için belirlenen avansı yatırmak üzere kesin süre verilmediği,

c) ... esas sayılılarda, taraf vekili olarak duruşmaya giren avukata vekâletname veya yetki belgesini sunmak üzere kesin süre tanınmadığı,

ç) ... esas sayılılarda, tanık adresini bildirmek üzere ilgili tarafa kesin süre verilmediği,

d) ... esas sayılıda, tamamen/kısmen ıslah talebinde bulunulan davacıya iki hafta süre verilmesi yönünde ara karar oluşturulduğu,

e) ... esas sayılılarda, dava dilekçesindeki talep sonucunu açıklamak üzere davacıya iki hafta kesin süre verildiği,

Gözlenmiştir.

* "Süreler, kanunla belirtilir veya hâkim tarafından tespit edilir. Kanunda belirtilen istisnalar dışında, hâkim kanundaki süreleri artıramaz veya eksiltemez." şeklindeki 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 90/1. maddesi ile aynı Kanun'un;

Bilirkişi raporuna itiraz başlıklı 281. maddesinin 1. fıkrasındaki "Taraflar bilirkişi raporunun kendilerine tebliğinden itibaren iki hafta içerisinde, raporda eksik gördükleri hususların, bilirkişiye tamamlattırılmasını, belirsizlik gösteren hususlar hakkında ise bilirkişinin açıklama yapmasının sağlanmasını veya yeni bilirkişi atanmasını mahkemeden talep edebilirler."

“Delil ikamesi için avans” başlıklı 324/1. maddesindeki “taflardan her biri ikamesini talep ettiği delil için mahkemece belirlenen avansı, verilen kesin süre içinde yatırmak zorundadır.”,

“Vekâletnamesiz dava açılması ve işlem yapılması” başlıklı, 77/1. maddesinde yer alan “Vekâletnamesinin aslını veya onaylı örneğini vermeyen avukat, dava açamaz ve yargılamayla ilgili hiçbir işlem yapamaz. Şu kadar ki, gecikmesinde zarar doğabilecek hâllerde mahkeme, vereceği kesin süre içinde vekâletnamesini getirmek koşuluyla avukatın dava açmasına veya usul işlemlerini yapmasına izin verebilir. Bu süre içinde vekâletname verilmez veya asıl taraf yapılan işlemleri kabul ettiğini dilekçeyle mahkemeye bildirmez ise dava açılmamış veya gerçekleştirilen işlemler yapılmamış sayılır.”

“Tanık gösterme şekli” başlıklı 240/3. maddesindeki “Tanık listesinde adres gösterilmemiş veya gösterilen adreste tanık bulunamamışsa, tarafa adres göstermesi için, işin niteliğine uygun kesin süre verilir. Bu süre içinde adres gösterilmez veya gösterilen yeni adres de doğru değilse, bu tanığın dinlenilmesinden vazgeçilmiş sayılır.”

“Davanın tamamen ıslahı” başlıklı 180/1. maddesinde kaleme alınan “Davasını tamamen ıslah ettiğini bildiren taraf, bu bildirimden itibaren bir hafta içinde yeni bir dava dilekçesi vermek zorundadır. Aksi hâlde, ıslah hakkı kullanılmış sayılır ve ıslah hiç yapılmamış gibi davaya devam edilir.”

“Kısmen ıslah” başlıklı 181/1. maddesinde öngörülen “Kısmen ıslaha başvuran tarafa, ıslah ettiği usul işlemini yapması için bir haftalık süre verilir. Bu süre içinde ıslah edilen işlem yapılmazsa, ıslah hiç yapılmamış gibi davaya devam edilir.”

“Dava dilekçesinin içeriği” başlıklı 119/2. maddesindeki “Birinci fıkranın (a), (d), (e), (f) ve (g) bentleri dışında kalan hususların (ğ bendi, açık bir şekilde talep sonucu) eksik olması hâlinde, hâkim davacıya eksikliği tamamlaması için bir haftalık kesin süre verir. Bu süre içinde eksikliğin tamamlanmaması hâlinde dava açılmamış sayılır.” şeklindeki açıklamaların,

Uygulamada göz ardı edilmemesi,

54- Kısıtlı Adına Dava Açılması ya da Açılan Davaya Müdahil Olunması Halinde Temsilciden Husumete İzin Kararının İstenmediği, Davalı Olan Kısıtlının Temsilcisinden Husumete İzin Kararı İstendiği,

a) ... Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılısında, davacı/müdahil sıfatını taşıyan kısıtlıyı davada temsil eden vasiden, izin belgesi istenmeksizin yargılamanın sürdürüldüğü,

b) ... Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılısında, davalı durumundaki kısıtlıyı davada temsil eden vasiye vesayet makamından davayı takip edebilmesi için izin alması gerektiği düşüncesiyle süre verilerek sırf bu nedenle duruşmaların ertelendiği,

Belirlenmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 462. maddesi uyarınca kısıtlı adına dava açma veya davaya müdahale etme hallerinde vesayet makamından izin alınması gerekli

olup, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 54. maddesindeki, davanın açılıp yürütülmesinin belli bir makamın iznine bağlı olduğu hâllerde kanuni temsilcilerin izin belgelerini mahkemeye sunmak zorunda oldukları, aksi takdirde dava açamayacakları gibi yargılamayla ilgili hiçbir işlem yapamayacakları, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde mahkemenin, kanuni temsilcilere eksikliği gidermeleri şartıyla dava açmalarına yahut davayla ilgili işlem yapmalarına izin verebileceği, izin belgesinin alınması için mahkemeye müracaat edilmesi gereken hallerde başvuru yapmak üzere kesin süre verileceği, süresinde mahkemeye başvurulması hâlinde karar verilinceye kadar beklenileceği, süresi içinde belgelerin ibraz edilmemesi veya mahkemeye başvurulmaması hâlinde ise davanın açılmamış veya gerçekleştirilen işlemlerin yapılmamış sayılacağına ilişkin düzenlemenin göz önünde bulundurulması,

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 462/8. maddesi uyarınca vesayet altındaki kısıtlı aleyhine dava açılması durumunda vesayet makamının iznine gerek olmadığına dair Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 08.12.2003 tarih ve 2003/15337 esas, 2003/16472 karar ile 26.05.2003 tarih ve 2003/4488 esas, 2003/7543 karar sayılı içtihatları da göz önüne alınarak, sadece kısıtlı adına (davacı sıfatıyla) dava açıldığı takdirde vesayet makamının izninin bulunup bulunmadığının araştırılması,

55- Koruma Kararının Sulh/Asliye Hukuk Mahkemesinden Verildiği

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun 22. maddesi uyarınca, koruma altına alınması icap eden çocuklarla ilgili istemlerde görevli olmayan mahkemelerce karar verildiği, bu cümleden olarak;

a) Çocuk Mahkemesi/Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi kurulan yerlerde Sulh Hukuk/Asliye Hukuk/Aile Mahkemesinde,

b) Çocuk Mahkemesi/Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi kurulmayan yerlerde Aile Mahkemesi yerine Sulh Hukuk/Asliye Hukuk Mahkemesinde,

Görülüp karara bağlandığı müşahede edilmiştir.

* Anılan Kanun'un 22. maddesi ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 346, 347. maddeleri ve Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 3. maddesi dikkate alındığında, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 26. maddesinin üçüncü fıkrasında, Çocuk Mahkemeleri ile Çocuk Ağır Ceza Mahkemelerinin ve gerektiğinde Çocuk Hâkiminin, bu kanunda yazılı koruyucu ve destekleyici tedbirlerle ilgili olarak da karar vermeye görevli olduğuna ilişkin düzenlemeler ile Yargıtay 20. Hukuk Dairesinin 07.02.2017 tarih ve 2016/14408 esas, 2017/896 karar sayılı ilamında açıklandığı üzere, Aile Mahkemelerinin, kendilerine intikal eden esas dava ile birlikte, çocuklar hakkında da koruyucu ve destekleyici kararların alınmasında "Çocuk Mahkemeleri ile Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri kurulmayan yerler ile Aile Mahkemelerinin görevine giren esas davaya bağlı olarak

kendilerine intikal eden koruma istemleri bakımından” görevli olduklarının unutulmaması,

56- Mazereti Kabul Edilen Davacı ve/veya Vekiline Belirlenen Duruşma Günü Tebliğ Edilmeden Bir Sonraki Duruşmada Dosyanın İşlemden Kaldırılmasına ve Akabinde Davanın Açılmamış Sayılmasına Karar Verildiği

Mazeret bildirerek duruşmaya katılmayan davacı ve/veya vekiline belirlenen celse tarihi tebliğ edilmeden bir sonraki duruşmada davanın takip edilmemesi nedeni ile dosyanın işlemden kaldırıldığı, bazı dosyalarda ise davanın açılmamış sayılmasına karar verilebildiği izlenmiştir.

* Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 06.03.2019 tarih ve 2018/2881 esas, 2019/1765 karar, 8. Hukuk Dairesinin 22.01.2019 tarih ve 2016/4688 esas, 2019/683 karar, 11.Hukuk Dairesinin 04.02.2019 tarih ve 2019/27 esas 2019/743 karar ile 22. Hukuk Dairesinin 10.01.2019 tarih ve 2018/16516 esas, 2019/664 karar sayılı kararlarında da işaret edildiği gibi davacı veya vekilinin mazeret bildirerek katılmadıkları duruşmada, bu yönde talepleri olsa bile duruşma gününü UYAP’tan veya kalemde öğrenmelerine şeklinde alınan ara kararların tebliğ yerine geçmeyeceği ve sonraki duruşma gününün varsa vekiline, yoksa davacı yana tebliğ edilmemesi halinde dosyanın 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 150 ve 320/4. maddeleri gereğince işlemden kaldırılamayacağı hususunda gerekli özenin gösterilmesi,

57- Mirasçılık Belgesinin İptali Davasında Husumet

Asliye Hukuk Mahkemesine ait ... esas sayılı mirasçılık belgesinin iptaline ilişkin dosyada, hak sahibi görünen mirasçılarının tamamı davaya dâhil edilmeden hüküm kurulduğu saptanmıştır.

* Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 10.12.2015 tarih ve 2015/2518 esas, 2015/11356 karar sayılı içtihadına nazaran; iptali istenen mirasçılık belgesinde hak sahibi olarak belirlenen şahısların tamamına husumet tevcih ettirilmesi ve konunun resen nazara alınmasına itina gösterilmesi,

58- Miras Şirketine Mümessil Tayininde Husumet

Miras şirketine mümessil tayini istemini içeren davaların hasımsız olarak görülüp sonuçlandırıldığı belirlenmiştir.

* Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 31.01.2013 tarih ve 2012/8085 esas, 2013/2703 karar, 14.05.2013 tarih ve 2012/17236 esas, 2013/13595 karar sayılı ilamları çerçevesinde, bu tür davalarda husumetin mirasçılarının tamamına yöneltilerek görülmesi icap ettiğinin uygulamada nazara alınması,

59- Mirasın Reddinin Tespitine Dair Kararın Mahsus Kayda İşlenmediği

Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılında, mirasın reddedildiğın tespitine dair kararın mirasın reddi kaydına işlenmediği gözlenmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 609/4, Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 186 ve Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 15 ve 16. maddelerinde yer alan miras ret taleplerinin kabulüne karar verilmesi halinde, aynı gün bu hususun miras ret kütüğüne işleneceğine dair hükmü uyarınca belirtilen kararların gecikilmeksizin mahsus kütüğe kaydına özen gösterilmesi,

60- Mirasçının Bulunmadığının Tespiti Halinde Veraset İsteminin Reddine Karar Verildiği

Sulh Hukuk Mahkemesi ... esas sayılıda, celbedilen nüfus kaydı ile dinlenen tanık beyanlarından ölenin mirasçısının olmadığına anlaşılması cihetiyle, Hazinesinin mirasçı olarak gösterilmesi yerine ispat edilemediği gerekçesiyle istemin reddine karar verildiği müşahede olunmuştur.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 501. maddesi ile Yargıtay 8. Hukuk Dairesi'nin 23.05.2014 tarih ve 2013/14396 esas, 2014/10545 karar sayılı ilamı uyarınca mirasçısı olmayanın mallarının devlete geçeceğinin bilinmesi, bu gibi durumlarda mirasçılık belgesinde mirasçı olarak Hazinesinin gösterilmesi gerektiğinin anımsanması,

61- Noter İş Kâğıtlarının İstenme Usulü

... Hukuk Mahkemesine ait ... esas sayılıda, davacı vekilinin talebi üzerine ... Noterliğine müzekkere yazılarak iş kâğıdının aslının gönderilmesinin istendiği, noterlik dairesinin ilgili Kanun'un 55. maddesini hatırlatan cevabi yazısı üzerine ... günlü oturumda ... Asliye Hukuk Mahkemesine talimat yazıldığı izlenmiştir.

* 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun 55, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 217/1. maddelerine göre mahkemeler tarafından yargı çevreleri dışında bulunan noterliklere doğrudan yazılarak evrak aslının istenmesi hukuken mümkün bulunmadığından, işlem aslının bulunduğu yer noterlik dairesinin yargı alanı içindeki hukuk hâkimliğinden davayı gören mahkeme tarafından istinabe yoluyla noterlik evrakının aslının istenilmesi, istinabe olunan mahkemece de ilgili noterliğe yazı yazılarak işlem aslının getirtilerek evrakın suretinin çıkartılıp, aslına uygun olduğu bizzat hâkim tarafından onaylandıktan sonra asıllarının ilgili mahkemeye gönderilmesi, onaylı örneğinin de aslının yerinde saklanmak üzere notere verilmesi, bu işler için sarf edilen yazı ücreti, yol tazminatı ve posta masrafı gibi ücretlerin ceza mahkemelerinde

kovuşturma giderlerinden hukuk mahkemelerinde de depo edilen ücretten karşılanması gerektiği bilinerek bu hususlarda gereken dikkat ve özenin gösterilmesi,

62- Nüfus Kaydının Düzeltilmesi Davalarında Nüfus Görevlisi Huzuru

Nüfus kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin ... esas sayılılarda, nüfus temsilcisinin iştiraki olmaksızın karara bağlandığı saptanmıştır.

* 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36. maddesi hükmü ile Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 20.02.2014 tarih ve 2013/20988 esas, 2014/2753 karar, 10.04.2014 tarih ve 2014/2171 esas, 2014/6724 karar sayılı ilamları uyarınca nüfus kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin davalarda nüfus temsilcisinin bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunlu olduğundan, nüfus temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılmasının usul ve yasaya aykırılık teşkil edeceğinin unutulmaması,

63- Nüfus Davalarında İbraz Edilen Vekâletnamelerde Özel Yetkinin Aranmadığı,

İsim tashihi davalarında, özel yetki bulunmayan genel nitelikteki vekâletnamelerle yargılamaya devam edilerek davanın sonuçlandırıldığı müşahede edilmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 74. maddesi gereğince, isim tashihi gibi kişiye sıkı sıkıya bağlı haklarla ilgili vekilin dava açması ve davayı takip edebilmesi için vekâletnamesinde özel yetki bulunması gerektiğinin gözden kaçırılmaması,

64- Nüfus Kaydının Düzeltilmesi Davalarında Adli Sicil Kaydının Aranmadığı, Kararın Adli Sicil İstatistik Genel Müdürlüğüne Gönderilmediği, İlgililerin Aranıp Aranmadığının Araştırılmadığı

a) 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36/1-a maddesine göre açılan isim ve soyadı düzeltilmesi davalarına ilişkin Asliye Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılılarında, kimlik değiştirme talebinde bulunan şahısların adli sicil kayıtlarının istenmediği,

b) Asliye Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılılarında, dosya kapsamında bulunan adli sicil kaydına göre sabıkalı olan ilgili hakkındaki kesinleşmiş karar suretinin Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne gönderilmediği,

c) Asliye Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılılarında; kimlik değiştirme talebinde bulunan şahısların herhangi bir suçtan aranıp aranmadığının araştırılmadığı ya da kolluk makamlarından cevap verilmediği halde karara bağlandıkları,

Tespit edilmiştir.

* Hükümlü ya da herhangi bir şekilde tutuklu veya yakalamalı olarak aranan kişilerin aramaları etkisiz kılmak ya da haklarındaki mahkûmiyetlerle ilgili bilgi ve tespitleri bertaraf etmek amacıyla; ad ve soyadları veya her ikisini de değiştirme girişiminde bulunup, pasaport alarak ülkemize giriş-çıkış yapmak istedikleri ya da kanunlardan kaçma yoluna teşebbüs ettikleri, bu itibarla ad ve soyadlarını ya da her ikisini değiştirmek amacıyla mahkemelere başvurular hakkında aranan kişiler arasında olup olmadığının tespiti için Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine (UYAP) işlenen “suçun işlendiği yer”, “nüfusa kayıtlı olunan yer” ve “ikamet edilen yer” kriterlerine göre takibi sistem üzerinden arananlar raporu alınmak suretiyle denetimi yapılabilen yakalama emirlerinin UYAP kullanılarak sorgulama yapılabileceği; verilerin bazılarının sistemde olmaması ihtimaline binaen ilgili adli kolluk makamları vasıtasıyla İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık İstihbarat Harekât ve Bilgi Toplama Daire Başkanlığı (KİHBİ) Bilgi Sisteminden de yararlanılabileceğinin bilinmesi; bu bilgiler toplandıktan ve adli sicil kaydı incelendikten sonra değerlendirmelerin buna göre yapılarak, bu yolla soruşturma, kovuşturma veya hakkındaki cezanın infazından kurtulmak isteyenlere fırsat verilmemesi,

Nüfus kaydı düzeltilmesi istenen kişinin KİHBİ kaydı veya adli sicil kaydının bulunması hâlinde, verilecek kararın kesinleşmiş bir suretinin ilgisine göre İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık İstihbarat Harekât ve Bilgi Toplama Daire Başkanlığı veya Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü’ne gönderilmesi,

65- Nüfusta Ad ve Soyadı Düzeltilmesi Davalarında Verilen Kararın İlânı

Asliye Hukuk Mahkemesine ait ... esas sayılı nüfusta ad ve soyadı tashihi davalarında, verilen düzeltme kararının ilanına hükmedilmediği veya hükmedilen ilanın yaptırılmadığı görülmüştür.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 27. maddesi uyarınca isim tashihiine ilişkin kararların ilan edilmesi icap ettiğinden bu gereğin yerine getirilmesinden kaçınılması,

66- Nüfus Davalarında Resen Araştırma İlkesinin Uygulanmasında Hassas Davranılmadığı

Nüfusta yaş tashihi ile ilgili dosyaların tetkikinde, dosyaların yeterince incelenmediği ya da resen araştırma ilkesine aykırı davranıldığı,

Bu cümleden olarak;

a) ... esas sayılılarda, davacıların yaşlarının tescil tarihlerini iki–altı seneye varan şekilde aşarak küçültüldüğü, küçültme kararlarında ayrıca resmi kayıtların sahteliği sübut

bulmadığı ve bu yönde bir talep ya da iddia da olmadığı halde tescil tarihlerinin de tashihine karar verildiği,

b) ... esas sayılıda ise nüfus aile kaydına göre davacının 1944 olan doğum tarihinin, anne ve babasının evlenme tarihi 1942 olmasına rağmen evlilik dışı doğum beyan edilmediği ve bu yönde delil de olmamasına karşın 1940 olarak tashihine dair hüküm kurulduğu,

Saptanmıştır.

* Yargıtay'ın yerleşik kararları ile Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 17.09.2012 tarih ve 2012/8220 esas, 2012/9593 karar sayılı ilamı uyarınca, şahsın doğmadan nüfusa tescilinin mümkün olmadığı, tashih ile tescilden daha küçük bir tarihe karar verilemeyeceğine dair içtihatlarının ve nüfus kayıtları kamu düzenini ilgilendirdiğinden, nüfus müdürlüğünün de iştirak ettiği nazara alınarak araştırmada gereken hassasiyetin gösterilmesi gerektiğinin unutulmaması,

67- Orman Kadastro Davaları

Orman kadastrolarına ilişkin davalarda, tarafların mazeretsiz olarak duruşmaya gelmediklerinden bahisle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesi uyarınca dosyanın işlemde kaldığı ve davanın açılmamış sayılmasına karar verildiği görülmüştür.

* Yargıtay 20. Hukuk Dairesinin 29.01.2002 tarih ve 2002/155 esas, 2002/507 karar, 18.02.2003 tarih ve 2002/9993 esas, 2003/447 karar sayılı ilamları uyarınca, orman kadastro davalarının da bir kadastro ihtilâfi ve davası olduğu göz önüne alınarak taraflar gelmeseler dahi resen davanın yürütülerek bir karar verilmesi icap ettiğinin bilinmesi, bu türden davalarda da 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesinin uygulama yeri bulunmadığının dikkate alınması,

68- Ortaklığın Giderilmesi Davasında, Tapuda Açık Kimliği Belli Olmayan Kişiyi Kayyım Tayini

Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı ortaklığın giderilmesi davasında, tapu kayıtlarından açık kimliği anlaşılamayan veya kendisine ulaşılamadığı için yaşayıp yaşamadığı belli olmayan paydaşın veraset belgesinin çıkartılması için davacıya yetki ve süre verilerek salt bu nedenle duruşmaların talik edildiği tespit olunmuştur.

* Yargıtay 6. Hukuk Dairesinin 20.02.2014 tarih ve 2013/16649 esas, 2014/1919 karar sayılı ilamında belirtildiği üzere; yaşayıp yaşamadığı belli olmayan kimselerin malları üzerinde Hazinesinin menfaatinin mutlak olduğu, uzun süreden beri kendisinden haber alınamayan kişilere 3561 sayılı Mal Memurlarının Kayyım Tayin Edilmesine Dair Kanun'un 2/1. maddesi gereğince mal memurunun kayyım tayin edilebileceğinin göz önünde bulundurulması,

69- Ön İnceleme İşlemlerinin Tam ve Eksiksiz Olarak Yerine Getirilmeden Tahkikat Aşamasına Geçildiği, Ön İnceleme Aşamasının Sonunda Ön İnceleme Tutanağı Düzenlenmediği

a) ... sayılılarda (tüketici hakem heyetinde görülmesi gerektiği), ... esas sayılılarda (görev, kesin yetki, taraf ehliyeti, dava ehliyeti, derdestlik ve kesin hüküm gibi), dava şartları ile (yetki, iş bölümü, tahkim gibi) ilk itirazlar sonuca bağlanmaksızın,

b) ... esas sayılılarda, taraflar sulhe ve/veya arabuluculuğa teşvik edilmeksizin,

c) ... esas sayılılarda, ön inceleme duruşmasında, “tarafların iddia ve savunmalarında dile getirdikleri hususlar” gibi soyut ibareler yazılmak suretiyle ya da uyuşmazlık konusu belirlenmeksizin,

ç) Tutanağın duruşmada hazır bulunan taraflara imzalatılmaksızın,

Tahkikat aşamasına geçildiği,

d) Ön inceleme aşamasının sonunda Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik’in EK-1’de yer alan örnek formun kullanılmadığı gibi resen de düzenlenmediği,

Görülmüştür.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun; 140. maddesi “(1) Hâkim, ön inceleme duruşmasında, dava şartları ve ilk itirazlar hakkında karar verebilmek için gerekli görürse tarafları dinler; daha sonra, tarafların iddia ve savunmaları çerçevesinde, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususları tek tek tespit eder.

Uyuşmazlık konularının tespitinden sonra hâkim, tarafları sulhe (Ek ibare: 07.06.2012-6325 S.K./35.md) veya arabuluculuğa teşvik eder; bu konuda sonuç alınacağı kanaatine varırsa, bir defaya mahsus olmak üzere yeni bir duruşma günü tayin eder.

Ön inceleme duruşmasının sonunda, tarafların sulh (Ek ibare: 07.06.2012-6325 S.K./35.md) veya arabuluculuk faaliyetinden bir sonuç alıp almadıkları, sonuç alamadıkları takdirde anlaşamadıkları hususların nelerden ibaret olduğu tutanakla tespit edilir. Bu tutanağın altı, duruşmada hazır bulunan taraflarca imzalanır. Tahkikat bu tutanak esas alınmak suretiyle yürütülür.

Ön inceleme tek duruşmada tamamlanır. Zorunlu olan hâllerde bir defaya mahsus olmak üzere yeni bir duruşma günü tayin edilir.

Ön inceleme duruşmasında, taraflara dilekçelerinde gösterdikleri, ancak henüz sunmadıkları belgeleri mahkemeye sunmaları veya başka yerden getirtilecek belgelerin getirtilebilmesi amacıyla gereken açıklamayı yapmaları için iki haftalık kesin süre

verilir. Bu hususların verilen kesin süre içinde tam olarak yerine getirilmemesi hâlinde, o delile dayanmaktan vazgeçilmiş sayılmasına karar verilir.”,

Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 201/3 maddelerinde yer alan, “hâkim tarafından Ek 1'de yer alan Örnek Ön İnceleme Kontrol Formu kullanılmak suretiyle ön inceleme tutanağı düzenlenebileceği gibi ön inceleme tutanağı resen de düzenlenebilir. Ek 1'de yer alan veya hâkim tarafından resen oluşturulan form elektronik ortamda doldurulup güvenli elektronik imza ile imzalanarak kaydedilir ve ön inceleme tutanağına eklenir.”

Hükümlerinin uygulanmasına titizlik gösterilmesi,

70- Reddi Hâkim Talebinin Reddine İlişkin Kararlarda Para Cezasına Hükmolunmadığı

Değişik iş kararlarının tetkikinde; merci sıfatıyla bakılan ve kötü niyetle yapıldığı anlaşılan reddi hâkim taleplerinin kabul edilmemesi halinde hâkimi reddeden tarafa ya da vekile disiplin para cezası verilmediği belirlenmiştir.

* Reddi hâkim talebinin reddi hâlinde, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 42/4. maddesinde öngörülen disiplin para cezasının uygulanmasında titiz davranılması,

71- Senet vs. Kıymetli Evrak Asıllarının Dosya İçinde Muhafaza Edildiği

Konusu çek ve bono olan ihtiyati haciz taleplerine ilişkin değişik iş dosyalarında, senet asıllarının, talep tarihinden, hâkim tarafından incelenmek üzere ele alındığı zamana kadar geçen süreçte, muhkem bir yerde saklanması yerine dosya içerisinde bırakıldığı tespit edilmiştir.

* Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 169/3-h, 255/1. maddeleri dikkate alınarak; kıymetli evrak ve saklanması lüzumlu görülen sair belgelerin yazı işleri müdürünün sorumluluğunda mahkemenin kasasında muhafaza edilmesi,

72- Suç Oluşturan Eylemi Nedeniyle Yemin Teklifi

Asliye Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılılarında, elektrik, su gibi abonelik işlerini takip amacı ile davacının verdiği vekâletnameyi davalının hile ile tapuda intikali gerçekleştirecek şekilde dönüştürdüğü iddiası güveni kötüye kullanma ya da dolandırıcılık suçunu oluşturduğu hâlde hile yaptığı söylenen davalıya yemin teklifi amacıyla talikler yapıldığı belirlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 226/1-c. maddesine göre yemin edecek kimseyi ceza soruşturması ya da kovuşturması ile karşı karşıya bırakacak vakıaların yemin konusu olamayacağına anımsanması,

73- Tahkikat Aşamasında Belirlenen Eksik Harcın İkmal Edilmemesi

Asliye Hukuk Mahkemesine ait el atmanın önlenmesi, tapu iptali ve tescil gibi taşınmazın aynına taalluk eden ... esas sayılılarda, keşifte saptanan değer in dava dilekçesinde belirtilenden fazla olduğu anlaşılması olmasına rağmen peşin harç ikmal edilmeden davaya devam olunduğu gözlenmiştir.

* 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 16. maddesine işlerlik kazandırmak amacıyla, taşınmazın aynına taalluk eden davalarda mahallinde yapılan keşif sırasında dinlenen bilirkişilere nizalı taşınmazın dava tarihi itibarıyla değerinin sorulması, Yargıtay 1. Hukuk Dairesinin 11.06.2014 tarih ve 2014/6223 esas, 2014/11606 karar sayılı ilamında belirtildiği gibi aynı Kanun'un 30. maddesinin "Muhakeme sırasında tespit olunan değer in, dava dilekçesinde belirtilen değerden fazla olduğu anlaşılırsa, yalnız o celse için muhakemeye devam olunur, takip eden celseye kadar noksan değer üzerinden peşin karar ve ilam harcı tamamlanmadıkça davaya devam olunmaz. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesinde gösterilen süre içinde dosyanın muameleye konulması, noksan olan harcın ödenmesine bağlıdır." amir hükmüne uygun hareket edilerek Hazine zararına sebebiyet verilmesinden kaçınılması,

74- Tanıkların Çağrılmasında veya Dinlenilmesi Sırasında Kanuna Aykırı Uygulamalar Yapılabildiği

Tanıkların çağrılması veya dinlenmesinde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun tanıklığı düzenleyen 240 ilâ 265. maddelerine aykırı uygulamalar yapılabildiği, bu kapsamda;

a) Tanıklara anlatımlarından önce yapılması gereken ikazların eksik icra olunduğu, bazen de hiç ifa edilmediği,

b) Keşifte veya duruşmada tanıkların beyanlarının birlikte ve/veya müşterek olarak tespit olunduğu,

c) Tanıklara baştan yemin ettirilmeden beyanlarının alındığı,

ç) Tanıklıktan çekinme hakkı olan tanıkların, çekinme hakkının hatırlatılmasını müteakip tanıklık edeceklerini söylemeleri üzerine yemin ettirilmeden dinlendikleri,

d) Çekinme hakkı olan tanıkların, bu hakları hatırlatılmadan dinlendirildikleri, çekinme hakkı olmayanlara çekinme hakkı hatırlatılarak dinlenilmelerinin inisiyatiflerine bırakılabildiği,

e) Tanıkların usulüne uygun düzenlenen çağrı kâğıdı ile çağrılması yerine hazır edilmelerinin taraflardan veya vekillerden istenebildiği, tanığın gelecek celse davacı vekilince/davacı tarafından hazır edildiğinde dinlenilmesi şeklinde ara kararlar kurulabildiği,

f) Huzurda dinlenen veya istinabe yoluyla anlatımları saptanan tanıklara ücret tayin ve takdir edilmediği,

g) Tanıklara çıkarılan davetiye üzerine tanıklık ücretinin yatırıldığını gösteren şerhin verilmediği,

ğ) Tanıklık ücretinin yatırıldığını gösteren şerhi içeren usulüne uygun tebligata rağmen mazeretsiz olarak duruşmaya gelmeyen tanıklara yaptırım uygulanmadığı,

Anlaşılmıştır.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 256/1. maddesinde öngörülen yasal uyarıların açıkça ve tam olarak yapılmasına özen gösterilmesi,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 261/1. maddesindeki "Tanıklar, hâkim tarafından ayrı ayrı dinlenir ve biri dinlenirken henüz dinlenmemiş olanlar salonda bulunamazlar. Tanıklar gerektiğinde yüzleştirilirler." amir hükmünün uygulamada göz önünde bulundurulması,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 258/1. maddesindeki "Yemin, tanığın dinlenilmesinden önce eda edilir" amir hükmünün uygulamada dikkate alınması,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 257/1. maddesinde yemin verilmeden dinlenecek tanıklar belirtilmiş olup, tanıklıktan çekinme hakkına sahip olanlar bunlar arasında gösterilmediğinden bu kişilerin tanıklık yapması halinde yeminle dinlenmelerinin hatırdan çıkarılmaması,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 248/1. maddesinde kişisel nedenlerle kimlerin tanıklıktan çekinebileceği sayılmış olup belirtilen Kanun hükmünün uygulanmasında titizlik gösterilmesi,

Tanıkların davetini düzenleyen 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 243/1. maddesi hükmüne uygulamada riayet edilmesi,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 265/1 ve 324/1. maddeleri ile Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 25.04.2005 tarih ve 2005/10327 esas, 2005/4392 karar sayılı ilamında da öngörüldüğü üzere, iki taraftan her birinin dinlenmesini istedikleri şahit ve bilirkişilerin veya talebi üzerine yapılacak diğer işlemlerin masrafını ödemeye, buna yetecek miktar avansı mahkeme veznesine yatırmaya mecbur olduğu; Anayasa'nın, "Kişinin Hak ve Ödevleri" bölümünde yer alan 18. maddesinde angarya yasağı da getirildiği hatırlanarak, tanıklara ücret takdir edilmesi,

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 244/1-e maddesi uyarınca Adalet Bakanlığınca hazırlanan tarife gereğince tanıklara ücret ödeneceği hükmüne bağlandığından tanıklara gönderilecek davetiyede tanıklık ücretinin yatırıldığına dair şerh verilmesinin unutulmaması,

Davaların süratle sonuçlandırılması bakımından, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 245/1. maddesinin uygulanmasında gereken hassasiyetin gösterilmesi,

75- Tahliye Olan Hükümlüye Vasi Tayini Davasının Bekletici Mesele Yapıldığı

... esas sayılı dosyada, bir yıldan fazla özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûm olan ve ceza infaz kurumundan salıverilen davalıya vasi tayin edilmesi hususunun bekletici mesele yapılarak duruşmaların ertelendiği görülmüştür.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 471. maddesine göre özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan kişi üzerindeki vesayet hapis halinin sona ermesiyle kendiliğinden ortadan kalkacağı dikkate alınarak lüzumsuz taliklerden sakınılması,

76- Taliklerde Saat Belirtilmediği

Duruşmalarda oturum gününün saptanması ile yetinildiği, saatinin ise öngörülmediği veya genellikle 09:00 olarak belirlendiği müşahede edilmiştir.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 204. maddesi uyarınca, duruşma tarihi ile birlikte oturum saatlerinin de belirlenerek, tarafların adliye koridorlarında gereksiz beklemelerinin önlenmesi,

77- Taşınmazın Aynına İlişkin Davalarda Hüküm Özetlerinin Tapu Müdürlüğüne Gönderilmediği

Kabul ile sonuçlanan taşınmazın aynına ilişkin davalarda, hüküm özetlerinin alakalı tapu müdürlüğüne gönderilmediği veya gecikmeli bildirildiği izlenmiştir.

* Kötü niyetli şahısların durumdan yararlanmalarının önlenmesi ve mahkeme kararlarının infazının imkânsız hale gelmemesi için taşınmaza ilişkin davalarda, İcra ve İflâs Kanunu'nun 28. maddesinde belirtildiği gibi; davacı lehine hüküm verildiği takdirde, mahkemece davacının talebine hacet kalmaksızın hükmün tefhimi ile beraber hülasasının tapu müdürlüğüne bildirilmesinde zorunluluk bulunduğu hatırlanması ve anılan dosyalarda buna göre işlem yapılması,

78- Tanıma Dosyasında Annenin Son Medeni Hâlini Gösteren Belgenin Yer Almadığı

Aile Mahkemesinin ... esas sayılı tanıma davasında; çocuk ile başka bir erkek ile soybağının mevcut olup olmadığının tespiti yönünden güncel nüfus kayıtları temin edilmeden yargılamanın icra edildiği görülmüştür.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 295. maddesinde belirlenen "Başka bir erkek ile soybağı bulunan çocuk, bu bağ geçersiz kılınmadıkça tanınmaz." hükmü uyarınca tanımaya engel bir durumun söz konusu olup olmadığının tespiti yönünden aile nüfus kayıt örneklerinin temini ile mevcut kayıtların tanıma işlemi yapılırken dikkate alınması,

79- Tevdi Mahalli Tayini Taleplerinde Kararın Tebliğ Edilmediği ve Sehven Alınan Karar ve İlam Harcının İade Edilmediği

Tevdi mahalli tayini kararlarında hatalı uygulamalar yapılabildiği, bu cümleden olarak;

a) ... değişik iş sayılılarda, kira parası ödeme yerinin belirlenmesine ilişkin kararların muhataplarına tebliğ olunmadığı,

b) ... değişik iş sayılılarda, karar ve ilam harcı sehven tahsil olunduğu hâlde kararlar birlikte iade edilmediği,

Belirlenmiştir.

* 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 107 ve 111. maddeleri gereğince, tayin edilen tevdi mahallinin muhatabına duyurulması icap ettiğinin hatırd tutulması,

492 sayılı Harçlar Kanunu'na bağlı (1) Sayılı Tarife'nin A/III-2/a, b, c, d madde ve bentlerinde, tevdi mahalli tayini kararlarından ilam ve karar harcı alınacağına dair bir hüküm bulunmadığından, aynı Tarife'nin A/I maddesi gereğince bu taleplerden sadece başvurma harcı tahsil olunması,

80- Tüketici Mahkemesinde Harç

Tüketici şikâyeti ile ilgili ... esas sayılı dosyada, dava açılışında başvuru ile karar ve ilam harcı alındığı hâlde iadesine yönelik işlem tesis edilmediği tespit edilmiştir.

* 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'un 73. maddesinin 2. fıkrası ve Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 01.12.2015 tarih ve 2015/24966 esas, 2015/35158 karar sayılı ilamı uyarınca; tüketici ve tüketici örgütleri tarafından açılan davaların her türlü harç ve vergiden muaf olduğunun unutulmaması,

81- Vakıf Kararlarının Kütüğüne Tescil Edilmediği

Asliye Hukuk Mahkemesinin vakıf tesciline ilişkin kesinleşen ... esas sayılılarında, defter mevcut olmadığından bahisle, ilamın tescil edilmediği beyan ve müşahede olunmuştur.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 104 ile Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 171/1-p ve 191. maddelerinde belirtilen kaydın UYAP ortamında tutulmasının zorunlu olduğunun hatırdan çıkarılmaması,

82- Vasiyetnamenin Açılması Dosyasının İşlemden Kaldırıldığı, Vasiyetnamenin Ashının Dosyasında Muhafaza Edildiği, Vasiyetnamenin Açılmasının Tereke Hâkimliği Esasına Kaydı

Vasiyetnamenin açılmasıyla ilgili dosyalarda hatalı uygulamalar yapılabildiği, bu cümleden olarak;

a) Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasının takip edilmemesi nedeniyle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesi gereğince işlemden kaldırılmasına karar verildiği,

b) Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılılarında, açılmasına karar verilen vasiyetnamelerin dosyasında muhafaza edildiği,

c) Tereke hâkimliğinin ... esasına kaydedilerek sonuçlandırıldıkları,

Görülmüştür.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 596, 597. ve Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 36. maddeleri gereğince; açılan vasiyetnamenin hâkim tarafından güvenilir bir yerde saklanacağı, davete rağmen hiçbir mirasçı gelmemiş olsa dahi vasiyetnamenin açılmasına karar verileceği ve vasiyetnamenin açılması işlemlerinin sulh hâkimi tarafından yerine getirileceği, bu nedenle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesinin uygulama yerinin burada olmadığı, ayrıca görevin Sulh Hukuk Mahkemesine ait olduğu dikkate alınarak, intikal eden bu tür taleplerin Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 172. maddesi gereğince sözü edilen mahkemenin esasına kaydının yapılarak sonuçlandırılmasının da göz ardı edilmemesi,

83- Vasiyetnamenin Açılmasında Tüm Mirasçıların Arandığı, Duruşmada Mirasçı Hazır Bulunsa Bile Vasiyetnamenin Tebliği Zorunluluğuna Uyulmadığı, Vasiyetnamenin Açılmasında İptal ve Tenkis Davasının Bekletici Mesele Yapıldığı

Vasiyetnamenin açılmasına dair Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyalarında;

a) Gereği bulunmamasına rağmen tüm mirasçılarının tespitiyle, kendilerine tebligat yapılması ve duruşmada hazır bulunmalarının beklenerek yargılamanın sürdürüldüğü,

b) Duruşmada vasiyetname açılarak okunmasına rağmen hazır olsun ya da olmasın mirasta hak sahibi olanların her birine vasiyetnamenin kendilerine ilişkin kısımlarının onaylı bir örneğinin tebliğ edilmediği,

c) Vasiyetnamenin iptali veya tenkis için açılan davaların bekletici mesele yapıldığı,

Belirlenmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 596, 597. ve Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 36. maddeleri gereğince; vasiyetnamenin açılması sırasında hazır bulunmak üzere bilinen mirasçılar ile diğer ilgililerin çağrılacağı, vasiyetnamenin mahkemeye tesliminden itibaren bir ay içinde -davete rağmen hiçbir mirasçı gelmemiş olsa dahi- açılacağı, mirasta hak sahibi olanların her birine vasiyetnamenin kendilerine ilişkin kısımlarının onaylı bir örneğinin tebliğ edileceği hususları ile konuya ilişkin Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 03.12.2015 tarih ve 2015/11756 esas, 2015/19650 karar sayılı içtihadının gözden ırak tutulmaması,

Vasiyetname açılmasından sonra vasiyetnamenin iptali ve tenkis davasının bekletici mesele yapılmasında yasal bir zorunluluk ve hukuki yarar bulunmadığının göz önünde tutulması,

84- Yabancı Mahkeme İlamının Altına Şerh

Hukuk Mahkemelerinin kimi dosyalarında; yabancı mahkeme kararının tenfizine karar verildiği hâlde, yabancı mahkeme ilamının aslına veya ilamı veren yargı organı tarafından onanmış örneğinin altına ilgili şerhin verilmediği saptanmıştır.

* 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkındaki Kanun'un 56. maddesi gereğince, yabancı mahkeme ilamının tamamen veya kısmen tenfizine veya istemin reddine dair kararların, yabancı mahkeme ilamının veya ilamı veren yargı organı tarafından onanmış örneğinin altına yazılarak hâkim tarafından mühürlenip imzalanmasının usul edinilmesi,

85- Yabancı Uyruklu Kişilerin Açtığı Davalarda Teminat Aranmadığı

İkili anlaşmalar uyarınca muafiyet bulunmayan yabancı uyruklu şahısların Türkiye’de açtıkları davalar için teminat göstermedikleri beyan ve müşahede edilmiştir.

* 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkındaki Kanun’un 48. maddesi, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 26.11.2015 tarih ve 2014/17582 esas, 2015/12605 karar, 12. Hukuk Dairesinin 15.12.2015 tarih ve 2015/21606 esas, 2015/31668 karar sayılı içtihatları uyarınca, mütekabiliyet ilkesi gereği muafiyet bulunmadığı takdirde yabancıların açtıkları davalarda teminat gösterme mecburiyeti olduğundan bu hususun dikkate alınması,

86- Yargılama Giderlerinin Ayrıntılı Olarak Hükümde Gösterilmediği

Hüküm altına alınan masraf toplamı belirtilmesine karşın giderlerin nelerden ibaret olduğunun ilamda açıklanmadığı görülmüştür.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 332/2. maddesi uyarınca; yargılama gideri, tutarı, hangi tarafa ve hangi oranda yükletildiği ve dökümünün hüküm altında gösterilmesi gerektiğinden, masraf dökümünün ilamın altına yazılması gereğine riayet olunması,

87- Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemesi Kararlarının Tebliğe Çıkarılması ile Bozma ve Kaldırma Kararı Verilen Dosyaların Esasa Kaydedilmesi

a) Yargıtay’ın onama ve bozma kararlarının derhal tebliğe çıkarılmadığı,

b) Bozma ilamlarının tebliğinden sonra dosyanın esasa kaydıyla tarafların resen duruşmaya çağrılmadığı,

c) Bölge adliye mahkemesinin temyizi kabil olmayan kararlarının derhal tebliğe çıkarılmadığı,

ç) Bölge adliye mahkemesinin, kararın kaldırılması ile davanın yeniden görülmesine ilişkin kararlarının taraflara tebliğinden sonra dosyanın esasa kaydıyla tarafların resen duruşmaya çağrılmadığı,

Gözlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 359/3 ve 372. maddeleri ile Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik’in 169/3-ı maddeleri dikkate alınarak, peşin alınacak giderin kullanılması suretiyle Yargıtay veya Bölge Adliye Mahkemesi’nden dönen dosyalara ait kararların taraflara derhal tebliğe

çıkartılması, bozma ve kaldırma kararlarının tebliğinden sonra dosyanın esas kaydına işlenerek tarafların bir an evvel duruşmaya çağrılmasında hassasiyet gösterilmesi,

88- Yasal Dayanağı Olmayan Delil Tespiti İstekleri

İleride bir hukuk davasına konu olacağı ve ilgilinin hukukî yararı bulunduğu belirlenmeden vaki delil tespiti taleplerinin yerine getirilerek yasal koşulların gerçekleşip gerçekleşmediği üzerinde durulmadan lüzumsuz emek harcandığı,

Örneğin;

a) Tapuda hissedar gösterilen kişinin mirasçılarının mahalline gidilerek saptanmasına dair,

b) Tapuda kayıtlı taşınmazların, yine tapuda kayıtlı hissedarlarının, hâkimlikçe tapuya gidilerek resmî kayıtlar üzerinde bilirkişi marifeti ile saptanmasına dair taleplerin,

c) Çevre ve Şehircilik Bakanlığında müteahhitlik belgesi alabilmek amacıyla faaliyet gösterdiği yerde mevcut makine parkının saptanmasına ilişkin talebin,

ç) Sitelerine komşu ve tescil harici Hazine arazisinden iki dönüm kiralamak istediklerinden, mezkûr taşınmazın mahallinde tespitini havi isteğin,

d) İmar Kanunu ile özel parselasyon yapılmasının yasaklandığı da dikkate alınmadan ... Belediyesince yapılan kadastro parselasyon haritası ile özel parselasyon haritasının karşılaştırmalı olarak mahalline uygulanmasını içeren isteğin hukuki menfaat ile acele hâl izah edilmeden,

e) Tapu ile sahip bulunduğu ve işyeri olarak kullandığı yere ruhsat alacağından bu yerin belirlenmesine dair isteğin,

f) Asliye Hukuk Mahkemesinin görevine girmediği hâlde ... Belediyesince mutfağının temiz olmadığı ve teftiş defteri bulunmadığı için dükkânının kapatılmasına ilişkin idari tasarruf aleyhindeki taleple ilgili isteğin,

Delil tespiti yoluyla yerine getirildiği saptanmıştır.

* “Delil tespiti istenebilmesi için hukuki yararın varlığı gerekir. Kanunda açıkça öngörülen hâller dışında, delilin hemen tespit edilmemesi hâlinde kaybolacağı yahut ileri sürülmesinin önemli ölçüde zorlaşacağı ihtimal dâhilinde bulunuyorsa hukuki yarar var sayılır.” hükmünü içeren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun 400/2. maddesi dikkate alınarak, yasal koşulları gerçekleşmeyen delil tespiti taleplerinin yerine getirilmemesi,

89- Yazı İşleri Müdürlüklerinin Usulüne Uygun Denetlenmediği ya da Yapılan Denetim Sonucunda Rapor Düzenlenmediği

Yapılan kalem denetiminde;

a) ... Mahkemelerinde, yazı işleri müdürlüklerinin denetlenmediği ya da denetim yapıldığına ilişkin rapor düzenlenmediği,

b) ... Mahkemelerinde, yazı işleri müdürlüklerinin denetlendiğine ilişkin rapor düzenlenmekle beraber yapılan denetimin usulüne uygun olmadığı,

İzlenmiştir.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 259/3-4. maddeleri gereğince müdürlüklerin yılda en az bir kere denetlenerek yapılan denetimin tevsiki zımında rapor düzenlenmesi hususuna riayet edilmesi,

90- Yoklukta Yapılan Delil Tespit Tutanaklarının Karşı Tarafa Tebliğ Edilmediği

Karşı tarafın yokluğunda yapılan delil tespitine dair, tutanak, karar ve eklerinin sonradan tebliğ zorunluluğuna uyulmadığı belirlenmiştir.

* 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 403/1. maddesine göre, karşı tarafın yokluğunda delil tespiti yapılması halinde tespit dilekçesi, tespit kararı, tespit tutanağı ve varsa bilirkişi raporunun bir örneğinin mahkemece kendiliğinden karşı tarafa tebliği zorunlu olup, bu şekilde tebligat yapılmayan delil tespitinden, sonradan açılan davada davacının yararlanamayacağına dair Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 27.11.1971 tarih ve 9/23-690 sayılı içtihadı göz önünde bulundurularak ilgililerin mağduriyetine yol açılmaması,

91- Yurt Dışı İstinabe Usulünde Hatalı Uygulamalar Yapılabildiği

Yurt dışı istinabe işlemlerinde uluslararası hukukun gerektirdiği yazışma kurallarına uyulmaksızın evrakın iadesi sonucunu doğuracak şekilde işlem yapılarak, yargılamanın bazen aylarca uzamasına sebebiyet verildiği; bu cümleden olarak,

Asliye Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılısında, Avusturya Yetkili Adli Makamlarına talimat yazılması için Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'ne gönderilen evrakın, "... adli yardım talep edilecek ülkenin yetkili adli merciine hitaben yazılan, kısaca maksadı ifade eden, mahkeme mührü ve ilgili hâkimin imzasını, iki adet Türkçe talimat ve bunların tercümelerini ihtiva eden evrakın Bakanlığa gönderilmesi gerektiği ... ”

Gerekçesiyle tamamlanamadan iade edildiği belirlenmiştir.

* Uluslararası Adli Yardım taleplerinde, Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün 16.11.2011 gün 63/2 nolu genelgelerine uygun davranılmasına azami gayret gösterilerek emek ve zaman kaybına neden olunmaması,

92- Zorunlu Arabuluculukta Yetki İtirazının Sulh Hukuk Mahkemesi Tarafından Süresi İçerisinde Karara Bağlanmadığı,

1. Sulh Hukuk Mahkemesine ait esas sayılı yetkili arabuluculuk bürosunun tespitine ilişkin dosyalarda, itirazın kanunla belirlenen bir haftalık süre içerisinde karara bağlanmadığı saptanmıştır.

* 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 18/A-8. fıkrası uyarınca Arabuluculuk bürosunun yetkisine itiraz edilmesi durumunda, Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından itirazın harç alınmaksızın dosya üzerinden yapılacak inceleme sonucunda en geç bir hafta içerisinde karara bağlanması gerektiği yönündeki amir hükme riayet edilmesi,